

Ungekulturpolitik – URKRAFT2015

Danish youth culture politics 2010-2015

---

af Gro Ørting Jørgensen, eksamensnummer 335050

SDU MASTER I BØRNE- OG UNGDOMSKULTUR § 9 JANUAR 2016

Vejleder: Herdis Toft, 104.890 enheder, offentliggørelse tilladt

Indhold

ENGLISH SUMMARY	4
INDLEDNING	5
PROBLEMFOMULERING	5
AFHANDLINGENS OPBYGNING	6
FORSKNINGSTEORI OG METODE	7
VIDENSABSTEORETISK PERSPEKTIV	7
KVANTITATIV METODE	7
KVALITATIV METODE	8
EMPIRI	8
KVALITATIVE INTERVIEW	9
DELKONKLUSION	10
KULTUR- OG UNGETEORI	11
UNGDOMSKULTURTEORI.....	11
<i>Ungdom og ungekultur</i>	11
<i>Deltagelse</i>	11
<i>Kultur for, med og af unge</i>	13
<i>Deltagelse i kunst- og kulturprojekter</i>	15
FORVENTNINGER	15
DELKONKLUSION	15
UNGEKULTUR 2010-2015	16
KORTLÆGNING AF DET UNGEKULTURPOLITISKE OMRÅDE.....	16
BØRNEKULTURENS NETVÆRK	16
BØRN I FOKUS.....	16
UNGE SOM NY MÅLGRUPPE.....	17
KULTURSTYRELSEN ETABLERES	17
DET BEGYNDER MED BØRN OG UNGE	18
SYNET PÅ UNGE I UDVIKLING.....	19
DELKONKLUSION	20
PRÆSENTATION OG ANALYSE AF URKRAFT 2015	21
UNGEKULTURÅRET URKRAFT 2015	21
UNGEKULTURÅRET URKRAFT 2015	22
<i>URKRAFT puljen</i>	22
<i>Fyrtårsprojekter</i>	22
<i>Ungeinddragende aktiviteter</i>	23
URKRAFT PULJEN.....	23
<i>Ansøgningsudvalgets arbejde</i>	25
<i>Evaluerig – tilbagemelding fra projekterne</i>	26
<i>Kvantitativ dokumentation</i>	26
DELKONKLUSION	26
ANALYSE AF URKRAFT PULJEN	28

HVORDAN HAR URKRAFT PULJEN FUNGERET?.....	28
<i>Samarbejde omkring etableringen af URKRAFT puljen</i>	28
<i>Samarbejde med unge</i>	29
<i>Bagland og administrativ support</i>	29
<i>Nye medier</i>	30
<i>Ansøgning via nettet</i>	30
<i>Landsdækkende ansøgningsudvalg</i>	31
<i>Rådgivning</i>	32
HVAD HAR DE UNGE FÅET MED?.....	32
<i>Anerkendelse</i>	32
<i>Netværk</i>	33
URKRAFT OG INDDRAGELSESTEORI.....	34
<i>Ungeinddragelse</i>	34
<i>Deltagelsestrappen</i>	34
<i>Kultur for, med og af</i>	35
KULTURMINISTERIETS INDSATSOMRÅDER – FOKUS PÅ UNGE SOM SÆRSKILT GRUPPE.....	35
<i>Prioriteringer</i>	36
<i>Nytænkning</i>	36
DELKONKLUSION	37
KONKLUSION	38
LITTERATURLISTE	40
BILAG - PRINT	41
BILAG - USB	41

ENGLISH SUMMARY

This master's thesis takes a look at the development of Danish youth culture policy between the years 2010-2015.

The policy development is presented as a historical overview of the perception of youth and youth culture based on documents published (mainly) by the Ministry of Culture Denmark.

The study shows, that during this short timeframe, the official perception of youth and youth culture changes from being one, which is distant and hard to communicate with, to a new relationship where young people become interesting co-partners in close co-operation with The Agency for Culture under The Ministry of Culture Denmark. Young people are invited to participate at various levels in the process of designing Denmark's first ever strategy on youth culture¹, and the activities that are supposed to implement it. Youth is granted the role of cultural agents and gets to define, design and realize cultural activities.

As an example of the ways this development shows in the actions the Danish Ministry of Culture takes, I do an analysis of a fund specially targeted activities originated from the area of independent youth culture. The fund, called URKRAFT puljen (Primordial Force Fund), is an easy access fund that takes very little effort to apply for in terms of filling in bureaucratic form and following procedures. On top of that it has a two-week short response limit, which makes it possible for young people to act quickly and realize even impulsive ideas on a fairly short notice. The fund is administrated from The Agency for Culture, but has an experimental nature seen in the set up of the selection criteria being formulated by a group of young people, and selection board run by youngsters too.

As part of my analysis, I research how the URKRAFT pulje has worked from three angles: The Agency for Culture who initiated the fund, the selection board of the fund, and receivers of grants from the fund. I look into how the fund performed, what the participant gained from being involved in the project, how it can be classified in terms of participation using the theories of "staircase of participation" and "culture for, with and by youth", and finally how it corresponds to The Ministry of Culture Denmark's overall ambitions presented in Strategy for Young People's Encounter with Art and Culture.

---

¹ The *Strategy for Young People's Encounter with Art and Culture* is to be found in an English version here:

http://kum.dk/fileadmin/KUM/Documents/English%20website/Current%20themes/rh_kum_ENGbrochure_unge_05.pdf (25/01/15)

INDLEDNING

I 2010 bliver ungekultur udskilt af børn- og ungekultur, og ungekultur bliver et særskilt område i kulturministeriet. Baggrunden herfor er en øget opmærksomhed på unge som selvstændig gruppe, hvis ønsker til kulturelle aktiviteter skiller sig ud fra både børn og voksne. Der har gennem en årrække været et pres fra kommunerne for at inddrage ungekultur mere aktivt i de statslige kulturaktiviteter, og med en bevilling fra kulturminister Carina Christensen kortlægges ungeområdet og der fremlægges en strategi i Ungekultur i nye rammer, 2010.

De nye kulturpolitiske strømninger fortsætter under kulturminister Uffe Elbæk i et ungeråd, der nedsættes i 2012, som rådgivere for ministeren, og udfolder sig senere også i form af en kulturpolitisk satsning ved den følgende kulturminister Marianne Jelved, i ungekulturåret URKRAFT 2015. Den politiske ambition er at etablere ungekultur med en højere grad af involvering af unge, ved medinddragelse og medindflydelse.

Marianne Jelved siger i den forbindelse:

”Unge vi gerne selv være med til at udtænke, gennemføre og organisere deres kunst- og kulturprojekter. Det er både lærerigt for de unge, der får erfaring og gode oplevelser, men også for de voksne, der følger processerne og her kan hente ny viden og inspiration. URKRAFT 2015 skal understøtte rammerne for selvorganisering.”²

Kulturstyrelsen har udtrykt interesse for at få URKRAFT puljen evalueret udover hvad de selv gennem løbende dataindsamling og evalueringer har fundet frem til. Stine Engel, som er projektleder på URKRAFT, har givet mig adgang til oplysninger, skabt kontakt til relevante personer i og omkring URKRAFT, og ikke mindst stillet sig til rådighed for spørgsmål, der har kvalificeret opgaven.

Jeg har fundet det interessant at se på, hvordan man arbejder med unge og kultur, og i den forbindelse om ambitionerne omkring utraditionel inddragelse, samarbejde og udvikling med målgruppen unge, er indfriet. Den nysgerrige og åbne tilgang, som var ambitionen med URKRAFT puljen har, kan det åbne op for yderligere tiltag, som skubber grænsen for hvordan man samarbejder med målgruppen på styrelsesniveau.

Hvor har denne udvikling så ledt ungekulturområdet hen?

Problemformulering

På baggrund af udviklingen på det ungekulturpolitiske felt, har jeg valgt at se på udviklingen fra 2010 til 2015, med URKRAFT puljen som et eksempel på hvilke projekter man udvikler og implementerer. Derfor lyder min problemformulering:

Kortlægning af ungekulturpolitikken 2010-2015, og et eksempel på en ungekulturpolitisk aktivitet, der afspejler feltets aktuelle status, gennem en analyse af URKRAFT puljen.

Den historiske udvikling de sidste fem år ridses op ved hjælp af udgivelser, som dokumenterer udviklingen på ungekulturområdet.

---

² <http://kum.dk/temaer/boerne-og-ungestrategi/unge/ungekulturaaret/> (10/01/16)

I den strategi for unges møde med kunst og kultur, der bliver lanceret i 2014, formuleres fire indsatsområder, der skal sikre rammerne for at unge både møder og får mulighed for at skabe kunst og kultur:

1. Der sættes fokus på unge som særskilt gruppe og styrkelse af viden og formidling.
2. Rammerne for unges selvorganisering skal styrkes og synliggøres.
3. Unge skal i højere grad involveres i udviklingen af kulturtilbud via samskabelse mellem unge og etablerede kulturaktører.
4. Alle unge skal møde kunst og kultur. Også unge med udfordringer og unge, der ikke af sig selv opsøger og benytter sig af eksisterende kulturtilbud, skal have mulighed for at engagere sig i kunst og kultur.

(Kulturministeriet 2014, p. 13)

URKRAFT puljen er indskrevet i strategien og en del af de fire indsatsområder, som er Kulturministeriets overordnede ambition på ungekulturområdet. Ungekulturåret URKRAFT 2015 er et initiativ under indsatsområde 1, og skal sætte fokus på unges egne kulturprojekter og kulturelle fællesskaber.

Ud fra et ønske om at forstå URKRAFT puljen bredt har jeg undersøgt den fra tre perspektiver - ud fra et administrativt perspektiv, ud fra de unge der har uddelt midlers perspektiv, og ud fra de unge der har modtaget midlers perspektiv og har formuleret følgende spørgsmål, som jeg vil søge svar på i opgaven:

- Hvordan har URKRAFT puljen fungeret for de implicerede?
- Hvad har de unge fået ud af URKRAFT puljen?
- Hvordan kan man se på/forstå URKRAFT puljen ud fra relevante teorier?
- Hvordan forholder URKRAFT puljen sig til Kulturministeriets indsatsområde?

Afhandlingens opbygning

Opgaven er opdelt i seks kapitler. Opgavens teoretiske grundlag lægges frem i kapital 1 og 2, herefter følger et historisk rids, der kortlægger den ungekulturpolitiske udvikling de sidste fem år i kapital 3. Som et eksempel på aktiviteter initieret af staten og udsprunget af den ungekulturpolitiske udvikling, har jeg set på ungekulturåret URKRAFT 2015 og URKRAFT puljen i kapitel 4, og beskriver og analyserer dette initiativ i kapitel 5 ud fra de formulerede forskningsspørgsmål. Herefter konkluderes i kapitel 6.

FORSKNINGSTEORI OG METODE

I det følgende redegøres der for den videnskabsteoretiske forforståelse som opgaven bygger på, samt to metoder. Det drejer sig om kvantitativ og kvalitativ metode, der anvendes til at belyse URKRAFT puljen fra forskellige vinkler. Hvor Kulturstyrelsen har dokumenteret puljen kvantitativt gennem det år den har fungeret, har jeg benyttet kvalitative metoder til at forstå andre aspekter af URKRAFT puljens effekter.

Videnskabsteoretisk perspektiv

Denne opgave er skrevet ud fra et fænomenologisk udgangspunkt. Jeg er interesseret i at finde ud af hvordan en række mennesker har oplevet URKRAFT puljen og hvad de synes i den forbindelse. Mit mål er at *"fortolke, forstå og typificere subjektive meningsuniverser."*, så der dannes et billede af URKRAFT puljens praksis (Justesen 2010, p. 13).

Det fænomenologiske perspektiv har flere nøglebegreber, men især to er relevante i forhold til denne opgave. Subjektivitet og livsverden.

Fænomenologien tager udgangspunkt i det enkelte subjekts erfaringer af et fænomen, og ønsker at forstå *"temaer i den oplevede dagligverden"* ud fra det enkelte menneskes perspektiv (Kvale 2009, p. 41). Mennesket gør sig sine erfaringer i den hverdag og det liv man lever, og som i fænomenologien kaldes *"livsverden"*. Livsverden er ikke begrænset til den enkeltes liv, men er den fælles verden man befinder sig i: *"Livsverdenen er en social, kulturel og historisk kontekst, som danner en særlig meningshorisont for den enkelte."* (Justesen 2010, p. 23). *"Mening"* defineres indenfor fænomenologien i forhold til hvordan et fænomen opleves eller erfares af det subjektive menneske (informanterne), og det er i mindre grad interessant, om det er en objektiv sandhed (Justesen 2010, p. 24).

I forhold til URKRAFT puljen, er en måde at undersøge om den har fungeret, at indhente oplysninger om hvordan den er oplevet af de mennesker, der har været engageret i den. De informanter jeg har haft adgang til, har, med undtagelse af en enkelt, været direkte involveret i URKRAFT puljen og aktive i forhold til at lede, uddele midler eller søge midler, og må regnes som aktive aktører i forhold til puljen (Justesen 2010, p. 25). Som aktører har de beskæftiget sig med puljen, dannet sig meninger og erfaringer, og det er disse erfaringer jeg er interesseret i at få del i, og bruge som baggrund og dokumentation for en analyse af URKRAFT puljen.

Kvantitativ metode

Kvantitative metoder er ofte brugt indenfor det offentlige til at dokumentere og skabe overblik. Kvantitative metoder danner information med tal og brug af statistik som dokumentation, og har et ønske om at være objektive og præcise.

Edvard Befring definerer kvantitative metoder som *"Data vil være forankret til specifikke variabler, og der anvendes standardiserede metoder for data innsamling (...) Variablerne kan dermed udtrykkes i tallverdier, og datamaterialet kan beskrives som tabeller, grafiske figurer eller statistiske mål (...).* (Befring 2015, p. 1-2)

"Pionten er, at ens resultater kan generaliseres, så de også kan sige noget om andre lignende situationer." skriver Lise Justesen og Nanna Mik-Meyer, og at kvantitative metoder er velegnede til beskrivelser af samfundsforhold eller forklaring af årsagssammenhænge (Justesen 2010, p. 16). Tal og statistikker kræver dog også fortolkning for at give mening, og er derfor ofte fulgt af forklarende tekster, som forklarer fx baggrund og metode for indsamlingen af data.

Kulturministeriet samler med mellemrum data i forhold til kulturområdet, bl.a. kulturvaneundersøgelser.³ Kulturstyrelsen dokumenterer løbende sine aktiviteter og praksis, både internt og i eksterne dokumenter, der udgives eller offentliggøres på styrelsens hjemmeside. Hjemmesiden rummer også en vidensbank med analyser, statistikker og rapporter.⁴

Indenfor kulturområdet er såkaldte "Mixed Methods" ofte anvendt, hvor både kvantitative og kvalitative metoder belyser emnet fra flere vinkler (Befring 2015, p. 2). De to metoder kan i et godt forskningsdesign complimentere hinanden og understøtte gyldigheden af resultatet, hvis de samme konklusioner nås med forskellige metoder.

Kvantitativ metode har en høj ekstern validitet, mens kvalitativ metode har høj intern validitet. Kvantitative metoder bruges til at generalisere ud fra et større materiale man ikke har kunnet følge så tæt, fx spørgeskemaer, hvor kvalitative metoder går i dybden ved at eksemplificere, fx gennem interviews.

Kvalitativ metode

Hvor det kvantitative beskriver og dokumenterer via tal, indhenter de kvalitative metoder informationer via betydning, og der er fokus på den enkeltes opfattelse af ting og sammenhænge. Ønsket er at fortolke menneskers erfaringer, og de mest anvendte metoder er interviews og observationer, der analyseres efterfølgende. Ofte bruges citater som dokumentation.

Kvalitative metoder giver mulighed for at gå i dybden og opnå en dybere forståelse af et emne. Man er interesseret i det enkelte menneskes opfattelse og forståelse af et emne, og søger det subjektive frem for det objektive. Den enkeltes oplevelse er i centrum, men kan også bruges til at konkludere noget generelt, hvis der i de indsamlede udsagn findes gentagelser, som kan underbygge en tendens.

Kvalitative undersøgelser kan være svære at arbejde med på grund af den mængde af materiale der hurtigt genereres (Kvale 2009, p. 211). Kvalitative forskningsresultater har været kritiseret for ikke at være valide på grund af den fleksibilitet, der er nødvendig at lægge ind i forskningsdesignet. Flexibiliteten til at justere undervejs på baggrund af ny viden, er dog ofte det, der kan åbne op for nye tilgange eller interessefelter man ikke har været opmærksom på før.

I denne opgave har jeg altovervejende benyttet mig af kvalitative metoder til at indsamle empiri, men for at få kendskab til og forstå URKRAFT puljen som helhed, har det været nødvendigt at finde og sætte mig ind i materiale, der beskriver URKRAFT puljen kvantitativt.

Empiri

For at kunne lave en fyldestgørende analyse af ungekulturpolitikken og URKRAFT puljen har jeg gjort mig overvejelser om hvordan man kommer rundt om området og puljen, så der kan dannes et tilpas dækkende billede af baggrund, forløb og effekt.

Jeg har indhentet empiri en række steder, alt efter hvilken del af opgaven jeg har beskæftiget mig med, og har trukket på viden og kontakter fra mit arbejde på børnekulturområdet. Statslige og kommunale udgivelser om børne- og ungekultur, har dannet grundlag for det historiske rids af ungekulturpolitikken. Jeg har desuden fundet relevante ting på nettet, bl.a. langt det meste materiale om URKRAFT puljen, hvor nettets flygtighed bliver tydeligt i dataindsamlingen, når links, som fx URKRAFT puljens ansøgningskemaer

---

³ <http://kum.dk/servicemenu/love-og-tal/kulturstatistik/> (03/01/16)

⁴ <http://www.kulturstyrelsen.dk/vidensbank/> (03/01/16)

forsvinder, når puljen afsluttes. Derfor er de fleste henvisninger til link i denne opgave dateret i forhold til hvornår jeg har søgt oplysninger på dem.

Stine Engel, projektleder på URKRAFT, har delt dokumenter vedrørende URKRAFT, såvel referater og statistisk materiale, der har givet mig et indgående indblik i hvordan der er blevet arbejdet med puljen i Kulturstyrelsen. Herudover danner artikler og bøger baggrund for viden og vinkler på stoffet, og jeg har trukket på teorier jeg har brugt i mit arbejde eller fået kendskab til under mit masterstudie.

I denne opgave har jeg hentet en stor del af min empiri gennem interview af relevante personer, som kunne kvalificere min viden om området, den historiske udvikling og URKRAFT puljen. Jeg havde ønske om at tale med personer, der har set området og arbejdet med ungekulturpolitik "indefra" - altså i Kulturstyrelsen - og at tale med de unge, som havde uddelt midler, såvel som de, der havde modtaget.

Jeg har fulgt URKRAFT på Facebook gennem det meste af 2015, derfor har jeg en ide om hvad Ungekulturrådet URKRAFT 2015 er, da jeg begynder forberedelsen af denne opgave i efteråret 2015. Men måtte jo indsamle informationer om URKRAFTs opstart og aktiviteter, så blikket på projektet er mere retrospektivt end oplevet. Jeg deltog i afslutningskonferencen i Hillerød den 20. november 2015, hvor URKRAFT 2015 blev fremlagt og diskuteret gennem en hel dag. Det gav mig lejlighed til at møde en række af de mennesker, der har været involveret i projektet.

Kvalitative interview

Indsamlingen af empirien til denne opgave er for en stor del gjort gennem kvalitative interviews. Jeg har haft et ønske om at lave interviews, som falder ind under kategorien semistruktureret livsverdensinterview, som *"forsøger at forstå temaer fra den daglige livsverden ud fra interviewpersonernes egne perspektiver."* (Kvale 2009, p. 45).

Jeg har lavet otte interviews, syv med enkeltpersoner, og et med en gruppe på tre unge. Seks af de otte interviews er gjort "face to face", og to over telefonen, da et personligt møde viste sig at være praktisk umuligt. Jeg har kontaktet og indgået aftaler med mine interviewpersoner via mail og Facebook, og har lavet en interviewaftale med hver enkelt, hvor det er præciseret hvad vi skal tale om, ligesom de godkender at jeg må citere fra vores samtale. Samtalerne varer mellem 20 minutter og en time.

Jeg har interviewet nuværende og tidligere ansatte i Kulturstyrelsen, ungekonsulent Stine Engel og tidligere chefkonsulent Benedicte Helvad, samt projektmedarbejder på Kraftverket Marie-Louise Gandrup Hall. Helvad har været ansat i kulturministeriet i 20 år og kunne give indblik i de bagvedliggende politiske processer og historik, Engel har siddet som projektleder på URKRAFT puljen, og Gandrup Hall har sparret Kulturstyrelsen i forhold til puljens udformning, og været med til at starte ansøgningsudvalget op.

Jeg har interviewet unge fra ansøgningsudvalget; Sylvester Badja og Freja Fris, som har uddelt midler, og unge fra projekter, der har fået tildelt penge fra URKRAFT puljen; Simone Hedelund, Andreas Graham og tre fra et projekt, der ønskede at være anonyme. Jeg har ikke haft kontakt til unge, der har ansøgt og ikke fået tilsagn, og som kunne have tilføjet en yderligere dimension til evalueringen, men tænker, at de som har været med har en bredere erfaring med puljen, og derfor mere at bidrage med i forhold til puljen.

Jeg er opmærksom på at et interview ikke er en samtale mellem lige parter, men har det Kvale og Brinkmann kalder et "asymmetrisk magtforhold" (Kvale 2009, p. 45), hvor jeg som interviewer har en agenda og et ønske om at indhente information, ligesom det er mig der tolker den interviewedes udsagn og sætter det ind i sammenhænge, der understøtter min analyse. Med indgåelse af interviewguide og en

mundtlig repetition af aftalen under interviewet, mener jeg interviewets formål og anvendelse har været tydeligt for både interviewer og den interviewede.

Før interviewene forberedte jeg mig grundigt, og har til hvert interview udviklet en interviewguide med konkrete spørgsmål. Spørgsmålene er formuleret ud fra de forskningsspørgsmål jeg havde forberedt, så jeg på den led forsøgte at afdække mine interessefelter ved, med relevante og letforståelige spørgsmål, at komme rundt om dem i løbet af interviewet. Interviewguiderne blev ikke fulgt slavisk, men var med til at give mig overblik over om vi var kommet ind på de ting jeg havde ønske om at få kendskab til, ligesom det hjalp mig til at huske hvilke informationer jeg skulle give under introduktionen og efter interviewet.

Jeg vurderer, at otte interview var meningsfuldt at lave, for at få en bredde i indsamlingen af oplysninger, men erkender, at det gav et stort materiale, der pegede i mange retninger. Men jeg oplevede også, at nå en datamæthed, hvor gentagelser bekræftede mig i, at jeg havde respondenter nok til ikke udelukkende at få personlige udsagn, men også til at danne mig et generelt billede af puljen.

Kvalitative interview er i sagens natur ikke objektive, men afspejler de mennesker der taler, den situation de er i, og den oplevelse de har af emnet. De otte interviews er blevet meget forskellige – da alle personer har deres personlige måde at deltage i et interview. Jeg har forsøgt at holde mig ”i baggrunden” og lade den interviewede komme til orde.

Jeg har optaget og transskriberet alle interview efterfølgende, gerne kort tid efter de var afsluttet, så jeg havde dem i frisk erindring. Interviewene blev transskriberet efter princippet om at tilnærme sig almindeligt talesprog. Gentagelser og fyldord blev udeladt, men sprogetonen er forsøgt bibeholdt i gengivelsen af formuleringer og ordvalg. Intonation, gestik og mv. er ikke medtaget i transskriptionerne, da det primært er de konkrete oplysninger og oplevelser, der er i centrum for interviewet.

Det har været en fornøjelse at gennemføre de otte interview, der på hver sin måde har givet mig viden og inspiration. Alle interviewede har været engagerede i URKRAFT puljen fra forskellige vinkler, og jeg har oplevet dem som meget optaget af projektet, og som reflekterede i forhold til både den konkrete pulje og ungdomskulturfeltet generelt.

Delkonklusion

Ud fra et fænomenologisk udgangspunkt har jeg indsamlet empiri til baggrund og dokumentation i denne opgave. I kapitlet beskrives kvantitativ og kvalitativ metode, som er de to metoder der tages i brug, kort.

I forhold til kortlægningen af ungekulturområdet, har jeg trukket på skriftlige kilder, samt et interview med Benedicte Helvad, tidligere chefkonsulent i Kulturministeriet. I forhold til analysen af URKRAFT puljen har jeg benyttet mig af det kvantitative materiale Kulturstyrelsen har stillet til rådighed, samt den kvalitative empiri jeg har indsamlet gennem en række interview med relevante informanter.

KULTUR- OG UNGETEORI

I det følgende kapitel redegøres der for ungdom som et sociologisk fænomen, der ligger til grund for den måde vi opfatter ungdom og unge som samfund, og for forskellige teoretiske vinkler, der kan bruges til at se på unge og på den inddragelse, som man fra Kulturministeriets side ønsker at invitere til. Disse teorier vil jeg senere bruge i analysen af URKRAFT puljen.

Ungdomskulturteori

I 2010 bliver ungekultur defineret som et selvstændigt kulturpolitisk område i Kulturstyrelsen, adskilt fra børnekulturområdet, som det hidtil havde delt kulturpolitisk område med. Der sker et officielt skift i ungekulturopfattelsen, da man for alvor begynder at se på feltet som adskilt fra børneområdet, og anerkender at *"unge er en målgruppe, der kræver andre greb og metoder end børn."* (Engel 2010, p. 7)

Ungdom og ungekultur

Ungdom er et relativt nyt begreb, der opstår mellem barndom og voksenliv, da den vestlige verden går fra landbrug til industri, og der åbner sig en mulighed for en overgangsfase, hvor man undergår en samfundsmæssig dannelse og socialisering.

Birgitte Simonsen beskriver at ungdommen, som begreb er en konstruktion, som udvikles i 1700 tallet i takt med den stigende industrialisering: *"Det er en forestilling der opstod sammen med en bestemt samfundsudvikling på en bestemt tid i nogle bestemte lande"* (Simonsen 2003, p. 14). Ungdom har følgelig ændret sig i takt med samfundets udvikling, ligesom der i dag er en stadig forhandling om hvad ungdom er og hvad den indbefatter på linje med konstruktionerne af barndom og voksenliv.

Ungdom opfattes på mange forskellige måder, der ofte kan være i modstrid med hinanden, fx er der både et udbredt syn på ungdom som noget særligt positivt, fx den attraktive frihed og skønhed, og som noget særligt negativt, fx det utilpassede og anarkistiske (Simonsen 2003, p. 17). Hvad der med sikkerhed kan siges, er at unge er lige så væsensforskellige, som mennesker i alle aldre, og generaliseringer altid vil være forenkende. De kan dog være nødvendige for at danne overblik og påpege tendenser.

I midten af 1960erne opstår begrebet ungdomskultur på baggrund af den stadig mere udprægede opfattelse af ungdommen som en selvstændig forbrugergruppe. Der bliver et øget fokus på ungdommen – ungdomsforhold og adfærd – som udvikler sit eget forskningsfelt, og der opstår fx litteratur særligt tiltænk unge (Simonsen 2003, p. 15). Forskningen i ungdomskultur udvikler sig gennem det næste halve århundrede fra studier, der belyste unge som subkultur og marginaliserede, over individualismen og frisættelsen, til unge som aktører. Helt aktuelt søger man at se unge som mere end "bare unge", men interesserer sig for nye sociale forbindelser på tværs af fx alder og klasse (Sand 2015, p. 18)

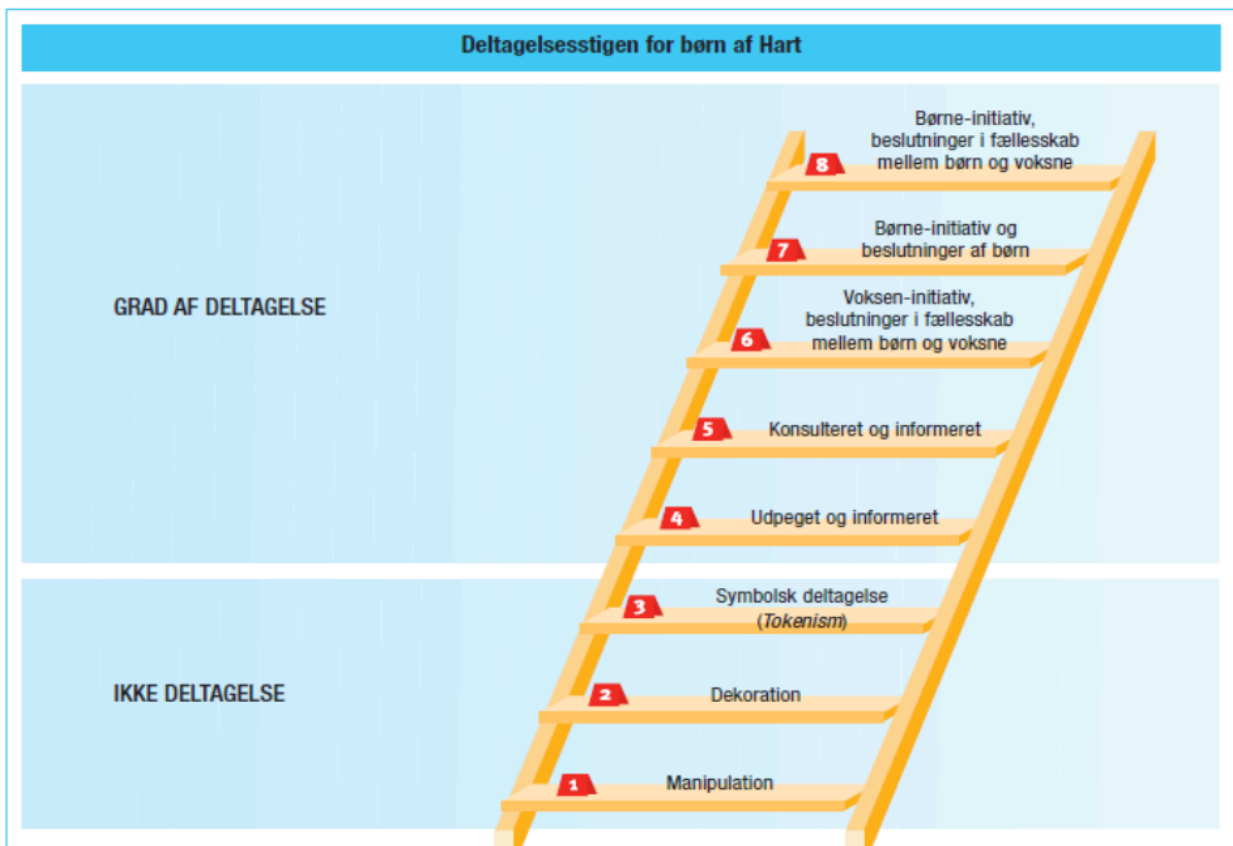
Synet på unge som aktører er udbredt, og ser individet som aktiv deltager i konstruktionen af den kultur man er en del af: *"young people are active agents – in different ways and with varying force – in the construction of the meanings and symbolic form which make up their culture."* (Wulff 1995, p. 1)

Igennem mediernes heftige udvikling, hvor aktiv deltagelse og med-skaben bliver en stadig større del af den måde man omgås computerspil, virtuelle platforme, og online netværk, giver aktørblibet god mening i forhold til at se på hvordan man søger identitet og indflydelse, fx også i demokratiske processer.

Deltagelse

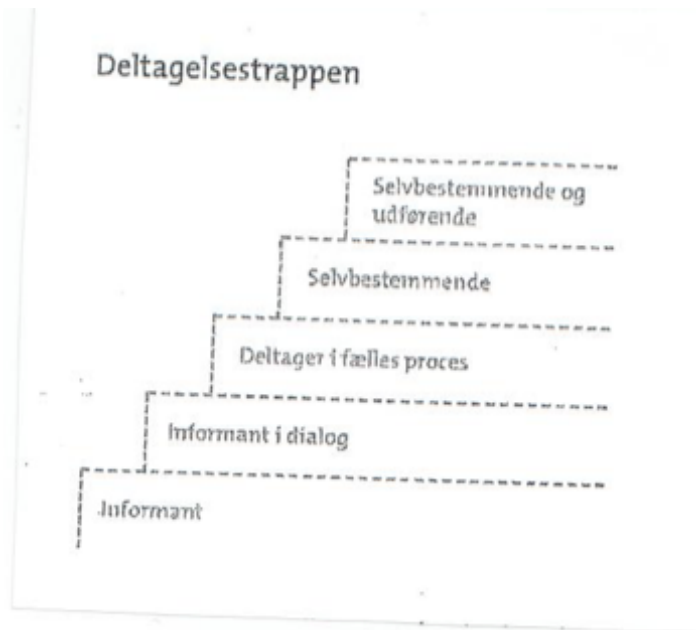
Roger Hart arbejder med børns deltagelse primært i demokrati sammenhænge. I starten af 1990erne lancerer han sin "deltagelsesstige", og den vinder udbredelse, som redskab for voksne i forhold til at tænke forskellige niveauer af deltagelse og medbestemmelse, når de arbejder med børn.

Deltagelses stigen har 8 trin, der hver især beskriver et niveau af deltagelse, fra en manipuleret deltagelse helt i bunden til en initiativtagende og voksen-involverende deltagelse i toppen.

Kilde: <https://www.folkeskolen.dk/~9/3/39-helle-skak-oestrup-kristensen.pdf> p. 8 (Oprindeligt fra Børnerådets hjemmeside) (25/01/16)

Harts deltagelsesstige danner grundlag for videreudvikling af lignende modeller tilpasset andre områder. I 2009 tager Børne- og Kulturchefforeningen afsæt i en deltagelsestrappe i deres strategi: *Nye unge – ny ungepolitik*. Deltagelsestrappen har 5 trin, der angiver grader af deltagelse fra informant på trin 1, til selvbestemmende og udførende på trin 5.

Kilde: Agerschou, T., m. fl.: *Nye unge – ny ungepolitik. Strategier for ungeindsatser*. Børne- og Kulturchefforeningen 2009.

- Trin 1: Unge som informanter – unges mening indhentet fx gennem spørgeskemaer.
- Trin 2: Unge som informanter i dialog – unges mening hentet gennem dialog, fx igennem interview eller dialogmøder.
- Trin 3: Unge som deltagere i fælles proces – Unge er med til at udvikle forslag og træffe valg, fx gennem workshops.
- Trin 4: Unge som selvbestemmende – Unge vælger opgaver og løsninger inden for aftalte rammer og med voksne som med- og modspillere.
- Trin 5: Unge som selvbestemmende og udførende – Unges egne forslag og ideer realiseres af de unge selv.

Børne- og Kulturchefforeningen ønsker, at man som voksen er opmærksom på at give unge plads til at deltage, og at deltagelsestrappen kan være et redskab til øget bevidsthed om, hvilke rammer man giver unge deltagere i sine aktiviteter – og at der skal være plads til såvel informanter som selvbestemmelse (Agerschou 2009, p. 25). Deltagelsestrappen illustrerer en demokratisk pædagogisk vision, som ønsker at møde unge som deltagere for på den måde at styrke deres identitet som deltagere. *"Intet menneske, der konsekvent bliver mødt som deltager, kan undgå før eller siden at blive deltager."* (Agerschou 2009, p. 25)

Med deltagelsestrappen ses et eksempel på et redskab, der er udviklet til børn, videreudvikles og tilpasses ungeområdet. Et andet eksempel på at en teori udviklet af en børnekulturforsker også finder indpas på ungeområdet er børnekulturforsker Flemming Mouritsens tanker om kultur for, med og af børn.

Kultur for, med og af unge

Flemming Mouritsen definerer i sin bog *Legekultur* fra 1996 tre typer af børnekultur: kultur for, med og af børn. Kultur for, med og af børn er udviklet i forhold til forskningen i børns æstetiske symbolske udtryksformer, som søges forstået og beskrevet ud fra de tre børnekulturtyper (Mouritsen 2006, p. 10).

Det handler om at skelne mellem forskellige børnekulturtyper i blikket på børns legekultur – er det kultur lavet til børn af voksne, kultur hvor børn er deltagende, eller kultur på børns eget initiativ.

Mouritsen definerer de tre typer således:

Kultur for børn: "Den kultur, som er produceret for børn af voksne. Dvs. både klassiske medier som børnelitteratur, teater, musik, og nyere medier som film, tv, video, computerspil, men også fænomener som legetøj, slik og reklamer."

Kultur med børn: "Kultur med børn, hvor voksne og børn sammen tager forskellige kulturteknikker og medier i brug. (...) I den ene ende af spektret er de specialiserede fritidsaktiviteter – alt hvad børn kan "gå til" (så som sport og musikskoler) I den anden ende af spektret er der uformelle projekter, som børn og unge selv forvalter eller arbejder sammen med voksne om (fx såkaldte "Prøv selv"-projekter eller skriveværksteder og brug af medieværksteder).

Kultur af børn: "Børns kultur. Hermed menes de kulturelle udtryk, børn frembringer i deres egne netværk, d.v.s. hvad man med en samlebetegnelse kunne kalde deres legekultur. Den består af en vifte af udtryksformer og genrer: lege, fortællinger, sange, rim, remser, gåder, vitser og hvad der i øvrigt falder indenfor den klassiske børnefolklore, men den rummer også punktvis æstetisk organiserede udtryk knyttet til øjeblikket, såsom rytmisk lyd, pjat, plagerier, gangarter og lydarter."

(Mouritsen 2006, p. 10-11)

Begrebet om de tre typer af børnekultur vinder stort indpas omkring årtusindskiftet, hvor det bæres frem af Kulturrådet for Børn (Børnekulturens Netværks forgænger), som en givtig måde at se på børns kultur, ligesom man brugte den til at se på hvordan forholdene var for, at de tre typer kultur fandtes i børns liv og hverdag. I årene efter at "for, med og af" var lanceret brugte man at kategorisere og skelne skarpt mellem de tre typer, mens man i dag ser de tre typer integreret og i stadig interaktion med hinanden.

De tre kulturtyper har været en fremtrædende måde at tænke på, og en del af grundlaget for Børnekulturens Netværks måde at arbejde på, så de trækker "mantraet" med ind i ungekulturområdet, da det kommer på banen i 2010, og anskuer feltet fra samme vinkel: "Der er altså god grund til at sætte fokus på kunst og kultur for, med og af unge." (Engel 2010, p. 6). Brugen af "for, med og af" ligger forankret i tænkningen og bruges aktivt i forhold til ungeåret URKRAFT 2015, fx i præsentationsvideoen af ungeåret⁵ og i præsentationen af puljen på Kulturstyrelsens hjemmeside: "Denne pulje er til kunst-, kultur-, og demokratiprojekter for, med og af unge gennem 2015."⁶

Det er værd at bemærke, at Mouritsen selv nævner unge i definitionen af kultur med børn. Mouritsens tanker om "kultur med" kæder han sammen med børn og unge som kulturaktører, der selv forvalter eller samarbejder med voksne om forskellige projekter, og er derfor relevant for ungeområdet og den måde man ser ungekulturen på fra Kulturministeriets side.

"For, med og af" har ikke som sådan med inddragelse at gøre, men det er tydeligt, at deltagelsen fra børnenes side er forskellig i de tre typer. Hvor "kultur for børn" typisk produceres uden nævneværdig

⁵ [http://kum.dk/temaer/boerne-og-ungestrategi/unge/ungekulturaaret/\(22/09/15\)](http://kum.dk/temaer/boerne-og-ungestrategi/unge/ungekulturaaret/(22/09/15))

⁶ kulturstyrelsen.dk/tilskud-

[tilladelser/stamside/?tx_lftilskudsbase_pi8%5Buid%5D=137&chash=badc45ab8b9959bfa00c834fca16b8eb\(22/09/15\)](http://kulturstyrelsen.dk/tilskud-tilladelser/stamside/?tx_lftilskudsbase_pi8%5Buid%5D=137&chash=badc45ab8b9959bfa00c834fca16b8eb(22/09/15))

medvirken af børn, deltager børn i "kultur for børn", sammen med voksne, mens "kultur af børn" ikke eksisterer uden børnenes aktiviteter.

Deltagelse i kunst- og kulturprojekter

På baggrund af Børnekulturens Netværks modelforsøg på ungekulturområdet 2011-2014, Modelforsøg om ungekultur, laver Center for ungdomsforskning en rapport, der ser på forsøget fra de unges perspektiv. Et af rapportens fokuspunkter er, hvad de unge får ud af at deltage i projekterne, hvad der søges belyst gennem en række interview med unge deltagere. Rapporten viser, at de unges forventninger til deltagelse er en personlig udvikling eller forandring, som dog kan se meget forskellig ud. Nogle tænker primært i at forbedre deres CV, andre i at gøre en forskel, mens andre igen ønsker at opleve nye sider af sig selv. (Nielsen 2014, p. 53-58)

Dette udgangspunkt i sig selv, der på samme tid rækker ud over en selv ved ønsket om at gøre en forskel, ser Johannes Andersen i sin artikel "*Mellem individ og netværk*" som en dobbelthed der kendetegner unges identitet. Han mener de unges identitet er domineret af en "*handlingsorienteret individualisme*", hvor der tages udgangspunkt i en selv, mens man hele tiden går ud fra, at der er andre til stede og at man sammen kan gøre noget fælles (Andersen 2008, p. 35). Individ og fællesskab kobles ifølge Andersen sammen i netværk, der både rummer personlige valgmuligheder og aktive, selvorganiserede individer, "*der sammen med andre går deres egne veje.*" (Andersen 2008, p. 36).

Forventninger

På baggrund af de opridsede teorier kan der opstilles forventninger til hvordan URKRAFT puljen søger at udvikle ungekulturen.

Teorierne tager udgangspunkt i de unge som aktive, deltagende mennesker, og bruger forskellige tilgange til at se på hvordan og i hvilken grad de er inddraget og får plads til at deltage. At inddrage drejer sig i høj grad om at samarbejde, hvordan samarbejdet udfolder sig, og hvad der kommer ud af det. Jeg har derfor en forventning om, at det vil være interessant at se på URKRAFT puljen ud fra en samarbejdsvinkel, når jeg går videre i analysen af URKRAFT puljen ud fra forskningsspørgsmålene:

- Hvordan har URKRAFT puljen fungeret for de implicerede?
- Hvad har de unge fået ud af URKRAFT puljen?
- Hvordan kan man se på/forstå URKRAFT puljen ud fra relevante teorier?
- Hvordan forholder URKRAFT puljen sig til Kulturministeriets ambitioner/indsatsområder?

Delkonklusion

I dette kapitel er forskellige ungekultur teoretiske tilgange beskrevet.

Ungdommen opstår som en sociologisk konstruktion, da den historiske udvikling i den vestlige verden giver plads for en livsfase mellem barndom og voksenliv. Som ungdomsfænomenet udvikler sig, udvikles en såvel kommerciel som forskningsmæssig interesse for området, og der udvikles forskellige tilgange og teorier, der beskriver og tolker feltet.

I forhold til ungekulturpolitikens udvikling og URKRAFT puljen er det interessant at se på teorier, der italesætter inddragelse, hvorfor deltagelsestrappen og kultur for, med og af er trukket frem.

UNGEKULTUR 2010-2015

Jeg vil i dette kapitel give et rids af udviklingen på det ungekulturpolitiske område fra 2010 og frem til 2015. Bertel Haarder har som nuværende kulturminister meldt ud, at han bakker op om den tredelte strategi "Det begynder med børn og unge", der blev formuleret i 2014 under Marianne Jelved.

Kortlægning af det ungekulturpolitiske område

I det følgende søges en kortlægning af ungekulturpolitikken i Danmark igennem ministerielle udgivelser fra 2009 til 2014.

I perioden fra 2010 til 2014 sidder fire kulturministre på posten:

- Carina Christensen (K)(2008-2010)
- Per Stig Møller (K)(2010-2011)
- Uffe Elbæk (RV)(2011-2012)
- Marianne Jelved (RV)(2012-2015)

Børnekulturens Netværk

Kulturminister Brian Mikkelsen etablerer i 2002 Børnekulturens netværk, som består af en række statslige aktører på området: Det Danske Filminstitut, Kunststyrelsen, Kulturarvsstyrelsen og Biblioteksstyrelsen (BKN 2012 (1), p. 4) Netværket afløser *Kulturrådet for Børn* som kulturministerens og Kulturministeriets rådgivende organ for børnekultur, og udvides senere med flere styrelser og ministerier.

Børnekulturens Netværk oprettes for at koordinere arbejdet på børnekulturområdet mellem Kulturministeriets styrelser. Mikkelsen ønsker at indgå tværfaglige samarbejder på børnekulturområdet for at optimere og koordinere indsatsen, ligesom det giver et større felt at finde midler på.

Børnekulturens Netværk har fokus på børnekulturområdet, og skal ud over at rådgive ministeren, også yde konsulentbistand, dele viden og formidle forskningsresultater til børnekulturområdet (BKN 2004, p. 3, 4-5).

I 2012 bliver Børnekulturens Netværks styregruppe sat på standby, da man efter Kulturstyrelsen etablering ikke har samme behov for koordinering mellem styrelserne, men i 2013 beslutter daværende kulturminister Marianne Jelved, at lade Børnekulturens Netværk være betegnelse for Kulturstyrelsens samarbejder med ministerier, kommuner og kulturinstitutioner om børne- og ungekultur.⁷

Børn i fokus

De første år Børnekulturens Netværk eksisterer er der primært fokus på yngre børn. Netværkets økonomi er begrænset til 5 millioner om året, og derfor besluttes det at holde fokus på børneområdet, der defineres op til 14 år (Helvad, Bilag 7, p.42).

De publikationer Børnekulturens Netværk udgiver beskæftiger sig udelukkende om børn, men i "*Børnekultur i udvikling*" fra 2008 nævnes ungekultur, og det fremføres, at Børnekulturens Netværk vil undersøge mulighederne for at udvide deres målgruppe fra 0-14 år til 0-18 år på opfordring af bl.a. Børne- og Kulturchefforeningen (BKN, 2008, p. 19).

I statusrapporten fra 2008 bruges "børn og unge" konsekvent i forordet af kulturminister Carina Christensen, og viser tegn på at unge er på vej til en mere tydelig plads i kulturpolitikken. (BKN 2009, p. 3). Unge nævnes under tendenser og perspektiver i forbindelse med tilbud til udsatte børn og unge, mens

⁷ <http://www.kulturstyrelsen.dk/boern/hvordan-arbejder-vi/boerne-kulturens-netvaerk/baggrund/> (23/10/15)

Statusrapport 2009 har et afsnit om ungekultur og præsentation af den projektmodning, der er undervejs på ungekulturområdet (BKN 2010 (2), p.17).

I Carina Christensens strategi *"Kultur for alle – kultur i hele landet"*, fra 2009, har unge deres eget afsnit, hvor de trækkes frem som en særlig målgruppe med særlige ønsker og behov. De unge ses som en gruppe, der *"havner (tit) mellem to grupper – børnene og de voksne"*, og ikke så nemme at få i tale: *"For at nå dem skal kulturaktørerne gøre en særlig indsats."* (KUM 2009, p.16).

Unge som ny målgruppe

I 2010 godkender Kulturministeriet unge som en ny målgruppe for Børnekulturens Netværk, og unge over 14 år kommer officielt ind under Børnekulturens Netværks arbejdsopgaver, som det fremgår af Statusrapport 2010. (BKN 2011, p. 17) På baggrund af rapporten *"Ungekultur i nye rammer"* (Engel 2010) får netværket en øget bevilling, på en halv million kroner øremærket arbejdet med ungekultur. (BKN 2011, p. 17)

Ungekulturområdet fremhæves som ny målgruppe af Jens Thorhauge (Styrelsen for Bibliotek og Medier), men fremstilles også som en udfordring, hvor de unge anses som *"en af de vanskeligste målgrupper for kulturformidling"* (BKN 2011, p.2). Det konkluderes, at *"rammerne for kunst og kultur skal tilpasses unges kreative behov og ideer og gøres mere formbare for de unge."* (BKN 2011, p.12) Unge skal kunne eksperimentere og realisere egne ideer i samarbejde med sparringspartnere, og det annonceres, at der er et modelforsøg under udvikling på ungeområdet, der bl.a. skal *"lette de unges adgang til kunst og kultur"* (BKN 2011, p.12).

I rapporten *Ungekultur i nye rammer*, beskrives det hvordan *"ungdommen har et janusansigt"* (Engel 2010, p. 6) - det er en aldersgruppe man kan være lidt usikker på hvordan man skal forholde sig til, mens de i deres søgen efter egen identitet både lægger afstand til alt og forsøger at passe ind.

2010 kommer ungekulturen altså stærkt på banen, og ud over at rapport og strategi udgives, afholdes der dialogkonference om ungekultur som optakt til modelforsøget. *"Det er Netværkets målsætning at yde den samme kvalificerede service på ungeområdet som på børneområdet"* står der i statusrapporten, og der ansættes en konsulent specifikt til at varetage ungekulturområdet (BKN 2011, p.17). Ungeområdet er dermed defineret som et selvstændigt, og fra børnekulturområdet uafhængigt, område, der kræver en målrettet viden og indsats - både i forhold til aktiviteter og personale.

Børnekulturens Netværket mener det er vigtigt at *"give alle børn og unge mulighed for at møde alle kunstarter på højt niveau."* (BKN 2012 (2), p. 10), og vil gerne sætte kultur i hverdagen på dagsordenen. Men hvor det for børn er oplagt at sætte ind på dagtilbuds- og skoleområdet, er det for ungeområdet mere diffust hvor opmærksomheden skal rettes hen. Man søger med Modelforsøg om Ungekultur at kvalificere kunst og kulturaktiviteter med unge og udvikle modeller og metoder, der kan bruges til at udbrede ungekulturen nationalt, og sætter på den måde ind i forhold til at øge viden og fokus på området. (BKN 2012 (2), p. 12). Ti projekter deltager i forsøget, der strækker sig over 3 år.

Kulturstyrelsen etableres

I 2012 etableres Kulturstyrelsen ved en sammenlægning af tre styrelser, Kunststyrelsen, Kulturarvstyrelsen og Styrelsen for Bibliotek og Medier (BKN 2012 (1), p. 7). De tre styrelser flytter på samme adresse og får derved nemmere tilgang til samarbejder, men det medfører også nye strukturer og arbejdsgange. Sammenlægningen betyder blandt andet, at der omstruktureres blandt personalet, og Børnekulturens Netværk skal finde nyt fodfæste. Netværkets sekretariat placeres i Kulturstyrelsen. Tidligere chefkonsulent Benedicte Helvad beskriver det således:

"Så kom der en af de mange omstruktureringer, som altid kommer både i stat og kommuner(...) Vi blev, og det synes jeg var det værste, vi blev placeret i det kontor, der hedder museumskontoret (...) Til gengæld fik vi lov til at beholde vores egen portal og det hjalp selvfølgelig lidt på det. Men der var rigtig meget usikkerhed om hvad vi måtte og hvad vi ikke måtte." Helvad, Bilag 7, p. 43

2012 er også året hvor Uffe Elbæk som kulturminister opretter et ungeråd, der skal trække unge og deres input helt tæt på ministeren. Jobopslaget lyder bl.a.: *"I skal give mig overraskende gode råd og skarpe anbefalinger om, hvordan unge ser på emner som medier, digitalisering, sport, iværksætteri, kulturscenen, kreative uddannelser, kulturinstitutioner. Kort sagt skal I give mig et indblik i, hvad kulturpolitik betyder for alle jer, som udgør fremtidens Danmark."*⁸

Da Marianne Jelved tiltræder som kulturminister ultimo 2012, sætter hun kultur for børn og unge højt på sin dagsorden. Hun viderefører det ungeråd som Elbæk etablerer, og bruger det aktivt i udviklingen af strategien for unges møde med kunst og kultur og ungekulturåret.

I løbet af 2013 arbejdes videre på en række felter inden for ungekulturområdet på statsligt plan. Der udvikles og afprøves en Matchmaking-metode, som der udgives en rapport om: *Unge kreativitet som drivkraft for kulturinstitutioner* (Engel 2013). Jelved mener, at unge skal bruges som en aktiv ressource i kulturlivet, man ønsker fra statens side at understøtte unges kulturelle engagement og deres mulighed for at udvikle og udtrykke egne kreative ideer. (Engel 2013, p. 1). Det interessante ved denne rapport er især, at de otte projekter, er beskrevet udelukkende af unge der har deltaget i dem, mens de voksnes stemme findes i evalueringen af metoden sammen med de unges – de unge synes altså at komme meget direkte til orde uden voksnes fortolkende filter.

Det begynder med børn og unge

Jelved påbegynder arbejdet med en strategi for børn og unges møde med kultur under den samlede betegnelse "Det begynder med børn og unge". Strategien, der udgives i november 2014, opdeles i tre delstrategier:

- Strategi for små børns møde med kunst og kultur
- Strategi for skolebørns møde med kunst og kultur
- Strategi for unges møde med kunst og kultur

"Det er første gang, at en dansk regering kommer med en samlet strategi specifikt for unges kunstneriske og kulturelle udfoldelse og for deres inddragelse i og møde med kunst og kultur." hedder det i introduktionen til strategien for unge, der udgives som et 20 siders illustreret hæfte, hvor både baggrund, indsatsområder, initiativer og eksempler præsenteres. (KUM 2014, p. 6)

Sideløbende med udviklingen af strategien arbejdes der med de initiativer, der skal understøtte de fire indsatsområder, bl.a. Ungekulturåret URKRAFT 2015, der lanceres under det første indsatsområde: fokus på unge som særskilt gruppe og styrkelse af viden og formidling.

---

⁸ [http://kum.dk/nyheder-og-presse/pressemeddelelser/nyheder/kulturminister-uffe-elbaek-soeger-raadgivere-under-25-aar/1/1/ \(13/01/16\)](http://kum.dk/nyheder-og-presse/pressemeddelelser/nyheder/kulturminister-uffe-elbaek-soeger-raadgivere-under-25-aar/1/1/ (13/01/16))

Der nedsættes en URKRAFT gruppe, hvis medlemmer er en blanding af unge og samarbejdspartnere: Ungdomsringen, Kraftverket, Frontløberne og UP-ungdomsproduktion. På Styrelsens hjemmeside beskrives URKRAFT gruppen således: *"URKRAFT2015-Gruppen består af ca. 20 unge fra hele landet, som fungerer som medudviklere af initiativet. De har forskellige centrale roller fx i forhold til kommunikation og aktiviteter, ansøgningsudvalg etc., men fungerer også som en slags "virkelighedstjekkere" og sparringspartnere for projektleder."*⁹

Projektleder Stine Engel er gruppens sekretær og står for fx at finde nye medlemmer og indkalde og holde møder med den. Gruppen fungerer sådan, at der indkaldes til møder, og de som møder frem er med i beslutningsprocessen. *"Der er udskiftning, og det er heller ikke alle, der kommer på alle møder. På den måde er det frit: dem der kommer er med til at have indflydelse."* Engel, Bilag 5, p. 26

Man ser altså en udvikling, hvor det ungekulturpolitiske for alvor kommer i fokus som selvstændigt område i 2010, og udvikler sig fra en usikkerhed i forhold til hvordan man nærmer sig de unge, til, på den relativt korte periode indtil 2015, at man inddrager de unge i nære samarbejder på styrelsesniveau. Det ses også i en forandring i retorik og projektyper fra 2010 til 2015.

Synet på unge i udvikling

Kulturminister Carina Christensen erkender, at unge er en særlig målgruppe, som ikke *"føler (...), at de udbudte kulturtilbud taler til dem. For at nå dem skal kulturaktørerne gøre en særlig indsats."* (KUM 2009, p. 16). Jens Thorhauge (Styrelsen for Bibliotek og Medier) kalder unge for *"en af de vanskeligste målgrupper for kulturformidling"*, som der skal en særlig indsats til for at nå (BKN 2010 (1), p.2): De unge ses som en gruppe, der skiller sig ud fra børne- og voksenområdet, der lægger afstand til den etablerede kultur og dens tilbud, og som er svære at nå.

For at skaffe sig viden og erfaringer med ungekulturområdet påbegynder man samarbejder med voksne, der har kontakt til ungeområdet – kulturinstitutioner, ungdomshuse, kommuner, og efterhånden som det opleves, at de unge ikke er *"så farlige"* og en række af vanskelighederne kan overvindes, sker et skred i synet på unge, der gør at man trækker dem tættere på sig i samarbejder om kulturtilbud. Benedicte Helvad, tidligere chefkonsulent i kulturministeriet, bekræfter udviklingen:

"Det er rigtigt at der sker den ændring af holdninger og at man gør sig nogle erfaringer, og oplever at det her vil de (unge, red) gerne, og at de har mere at give, også på egen hånd, end man troede. Og at man tør give slip, at man tør holde op med at være styrende." Helvad, bilag 7, p. 49

Man nærmer sig de unge med en vis usikkerhed, men i forhold til det politiske og samarbejdet med kommunerne sætter man ind med klassiske politiske værktøjer: regionale kulturaftaler og modelforsøg. *"Den arbejdsmetode, som Netværket har udviklet siden 2002 i forhold til børnegruppen, bliver altså nu også sat i spil over for de unge."* (BKN 2010 (1), p. 2). Og det ser ud til at virke: Fra at unge i 2010 bliver set på som en særskilt gruppe og området får sin egen konsulent, sker der en markant udvikling af området. Det skaber fokus og kontinuitet at en arbejder i dybden med området, har overblik over aktiviteter og er i dialog med praksisområdet, gør, at der ses en ny måde at tænke ungekultur fra styrelsens side.

---

⁹ http://www.kulturstyrelsen.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/Institutioner/Hvad_er_URKRAFT_2015.pdf (22/09/15)

Man begynder at italesætte unge som *"en aktiv ressource i kulturlivet."* (Engel 2013, p. 1), og Jørgensen er meget optaget af at styrke unges handlekraft og selvorganisering. Vinklen i beskrivelserne er positiv, selv når de unge associeres med oprør og modkultur: *"Kombinationen af at være identitetssøgende og samtidig have en indre oprørstrang og tendens til modkultur er med til at skabe et potentielt råderum af handlekraft og kreativt engagement."* (KUM 2014, p. 8)

Under læsningen af Kulturministeriets og Kulturstyrelsens udgivelser, bliver det tydeligt, at der sker en signifikant udvikling på ungekultur området, og i måden unge beskrives. Man ser en bevægelse i synet på unge fra fjern til nær, fra svært tilgængelig til ligeværdig samarbejdspartner – og det er man sig også bevidst fra styrelsens side, som Stine Engel, ungekonsulent, beskriver: *"Med URKRAFT har vi så taget det skridtet videre, fjernet mellemløbet og haft direkte adgang til de unge. De har været med indenfor til møderne, har været med til at tage beslutningerne og kunnet søge penge direkte til deres egne projekter."* Engel, Bilag 5, p. 27

Den nye tilgang til de unge og den inddragende dimension ses som noget ganske særligt, men også som noget man gerne vil arbejde med at videreudvikle: *"I det hele taget er det ekstremt revolutionerende at gøre i staten, at invitere borgerne indenfor på den måde. Jeg kender ikke andre projekter, der har gjort det. Det er helt, helt nyt. Men det er klart, det har taget nogle år og forhåbentlig skal vi bygge endnu mere ovenpå."* Engel, bilag 5, p. 27

Delkonklusion

Ungekulturpolitikken har, siden den blev defineret som et selvstændigt område i 2010, undergået en markant udvikling. Til at begynde med udtrykker man en usikkerhed i forhold til hvordan man skal forholde sig til den nye målgruppe. Men ret hurtigt får man, ved hjælp af strategier brugt på børnekulturområdet, indsamlet viden og erfaringer på området, der får tilgangen til unge til at ændre sig. Fra at anskue de unge som svære at formidle kultur til, ender man med at indgå gensidige og bindende samarbejder med de unge om såvel de overordnede ambitioner, som hvordan man indfrier dem.

Præsentation og analyse af URKRAFT 2015

Ungekulturåret URKRAFT 2015

Marianne Jelved ønsker som kulturminister at styrke indsatsen på børne- og ungekulturområdet. På baggrund af udviklingen i ungekulturpolitikken og synet på unge, der er beskrevet i kapitlet ovenfor, formulerer man for første gang i Danmark en strategi for unges møde med kunst og kultur, der med de fire indsatsområder og de aktiviteter, der er knyttet til dem, sætter kultur, unge og inddragelse i fokus.

Jelved havde fra sin tiltræden som kulturminister i 2012 et ønske om at have fokus på børn og unge. Benedicte Helvad, tidligere chefkonsulent, husker det introduktionsmøde, der blev holdt som noget særligt:

" Så sad hun der og kom med en lang tale, som lignede fuldstændig dem som jeg havde, når jeg var ude og fortælle på konferencer hvorfor kunst og kultur var vigtigt for børn og unge. (...) Hun forstod betydningen af det. Og jeg blev så glad, at jeg kom til at afbryde hende og sige: YES! - og så sagde hun: "Now we`re talking!" Helvad, Bilag 7, p. 44

Jelved sætter det store arbejde i gang med formuleringen af strategien "Det begynder med børn og unge", som dækker både små børn, skolebørn og unge, der hver især har deres indsatsområder og tilhørende aktiviteter. Jelved sørger for en økonomisk saltvandsindsprøjtning til området, idet der afsættes 40 millioner til implementering af strategierne hen over de tre år: 2015-2017.¹⁰ Valget i 2015 og det efterfølgende regeringsskifte gør dog, at en lang række af aktiviteterne ikke realiseres.

Jelved har en overordnet ambition om at inddrage unge i udviklingen og implementeringen af ungekulturen, så den opleves relevant, og for at sætte unge i fokus som en selvstændig gruppe udnævnes 2015 til ungekulturår. Ambitionen er, at der gennem 2015 skal foregå en række ting, som unge er med til at bestemme, forberede og udføre.

Igennem sin ministerperiode støtter Jelved meget op om de tiltag, der tages på ungeområdet, fx tager hun med på en del af opstarten på ungekulturåret URKRAFT 2015, som er en bustur gennem Danmark, hvor der ved hjælp af kreative processer, lavet under de 5 stop, produceres en rap og en optræden som præsenteres i Ålborg. I et interview lavet undervejs siger hun blandt andet: "Det her er startskuddet til at udvikle en ungekultur, der bygger på de unge."¹¹

---

¹⁰ <http://kum.dk/temaer/boerne-og-ungestrategi/puljer-under-de-tre-boerne-og-ungestrategier/> (23/01/16)

¹¹ <https://www.youtube.com/watch?v=Ns4PeYtF4g&feature=youtu.be> (1:45 min. inde i film) (25/01/16)

Ungekulturåret URKRAFT 2015

Ungekulturstrategien bygges op omkring fire indsatsområder for unges møde med kunst og kultur:

1. Der sættes fokus på unge som særskilt gruppe og styrkelse af viden og formidling
2. Rammerne for unges selvorganisering skal styrkes og synliggøres
3. Unge skal i højere grad involveres i udviklingen af kulturtilbud via samskabelse mellem unge og etablerede kulturaktører
4. Alle unge skal møde kunst og kultur. Også unge med udfordringer og unge, der ikke af sig selv opsøger og benytter sig af eksisterende kulturtilbud, skal have mulighed for at engagere sig i kunst og kultur

(Kulturministeriet 2014, p. 13)

Ungekulturåret URKRAFT2015 er et initiativ under indsatsområde 1, og kommer til at bestå af tre komponenter:

1. En ungepulje, hvor unge kan søge penge til egne projekter med kort respons og et minimum af administration.
2. To Fyrtårnsprojekter
3. Ungeinddragende aktiviteter

De tre komponenter udvikles og sættes i værk, så de kan fungere og udfolde sig igennem 2015, og der er unge med i forhold til mange af processerne omkring planlægning og udviklingen af aktiviteterne. Der er nedsat en URKRAFT gruppe, der fungerer som styregruppe for URKRAFT 2015. I gruppen sidder unge, som gerne vil have indflydelse på hvad der skal foregå, og repræsentanter fra URKRAFTs samarbejdspartnere. URKRAFT gruppen fungerer som idegeneratorer og medskabere på aktiviteter i URKRAFT regi, og unge får på den led et stort medansvar for hvilke aktiviteter der skal udfoldes under strategien og hvordan det bliver gjort.

URKRAFT puljen

Ungepuljen bliver til URKRAFT puljen, som får bevilget 900.000 kr.. Puljen kan søges af unge mellem 15 og 25 år i portioner á max 10.000 kr. Der er et minimum af administrative krav, hurtig sagsbehandlingstid og løbende ansøgningsfrist. Puljens kriterier fastsættes af unge, ligesom det er et ansøgningsudvalg bestående af unge, der beslutter hvilke projekter, der ydes støtte. URKRAFT puljen uddybes i det følgende kapitel.

Fyrtårnsprojekter

Fyrtårnsprojekterne findes efter udvælgelse blandt 37 ansøgninger, og der udnævnes et i Randers og et i Hillerød, som hver får 250.000 kr. til aktiviteter igennem 2015.¹²

Projektet i Randers hedder #pastmypresent og er et samarbejde mellem Museum Østjylland og Randers Ungdomsskole. De to vil gerne nærme sig hinanden, og ideen er at de unge "forstyrrer" kulturhistorisk museum ved fire kulturevents i løbet af 2015.

Projektet i Hillerød tager udgangspunkt i Klaverfabrikken, der som regionalt spillested forsøger sig med en ny tredelt ledelse bestående af tre unge, der gennem et år skal overtage (dele af) ledelsen på stedet.

---

¹² [http://kum.dk/nyheder-og-presse/pressemeddelelser/nyheder/museum-oestjylland-og-klaverfabrikken-skal-vise-kulturdanmark-vej-paa-ungeomraadet/1/1/\(23/01/16\)](http://kum.dk/nyheder-og-presse/pressemeddelelser/nyheder/museum-oestjylland-og-klaverfabrikken-skal-vise-kulturdanmark-vej-paa-ungeomraadet/1/1/(23/01/16))

Ungeinddragende aktiviteter

I løbet af 2015 står Kulturstyrelsen for at lave en række ungeinddragende aktiviteter, der promoverer ungeåret URKRAFT 2015. Det bliver til fem forskellige aktiviteter, hvor unge deltager aktivt i kulturelle aktiviteter, diskussioner, og engagementer rundt i Danmark:

1. Kickstarten på URKRAFT d. 17. januar 2015
2. URKRAFT på Folkemødet 2015, juni 2015
3. Roskildefestival 2015, 1.-4. juli 2015
4. Kulturmødet på Mors, august 2015
5. URKRAFT Konference på Klaverfabrikken, 20. november 2015

Alle disse aktiviteter laves i samarbejde med URKRAFT 2015s samarbejdspartnere eller andre ungdomsorganisationer og lader i høj grad de unge selv tage ansvar for afviklingen af og indholdet i aktiviteterne. De ungeinddragende aktiviteter formidles fx på URKRAFTS åbne Facebookside med opslag, billeder og videoer.¹³

URKRAFT puljen

Et af de initiativer, der sættes i værk fra Kulturministeriets side i regi af ungekulturåret URKRAFT 2015 er URKRAFT puljen. Puljen skal underbygge indsatsområdet, der har fokus på unge som en særskilt gruppe og styrkelse af viden og formidling. Puljen bliver oprettet for at sætte ekstra fokus på unges egne kulturprojekter og kulturelle fællesskaber.

Puljen er en "straks"-pulje til unge mellem 15 og 25 bosiddende i Danmark. Formålet med puljen er at støtte unges kunst- og kulturprojekter, hvor unge selv er drivkraften bag. URKRAFT puljen er åben fra 17. januar 2015 til 13. november. Ved afslutningen er alle 900.000 kr. uddelt til 122 projekter.¹⁴

Ansøgningsproceduren er overskuelig og enkel og ansøgningsfrist kort: der kan søges midler hver uge, og man får svar på sin ansøgning inden for 14 dage. Puljen uddeler max 10.000 kr. til hvert projekt, der må have et samlet budget på 30.000 kr.. Som noget helt nyt uddeles midlerne i puljen af et ansøgningsudvalg bestående af unge fra hele Danmark.

Retningslinjerne er givet fra Kulturstyrelsen, men på baggrund af dem skal unge udvikle de konkrete kriterier midlerne skal uddeles efter. Kriterierne udvikles på en workshop i november 2014, hvor URKRAFT gruppen og det daværende ansøgningsudvalg arbejder med ansøgningsprocessen og puljekriterierne.

Kriterierne formuleres således:

- **Originalt.** Dvs. projekter, som er nytænkende, går på tværs af genrer/grupper og/eller ikke er set før.
- **Kreativt.** Dvs. projekter som har en anderledes tilgang, er nytænkende og/eller inddrager (flere) kreative genrer.
- **Samarbejder med andre.** Dvs. projekter som samarbejder med andre aktører og/eller danner rammer for samarbejder mellem unge.
- **Frivilligbåret.** Dvs. projekter hvor der er unge der står bag.

¹³ <https://www.facebook.com/urkraft2015/videos/1022852711060708/> (26/12/15)

¹⁴ <http://www.kulturstyrelsen.dk/boern/unge/ungekulturaar-urkraft-2015/> (01/12/15)

- Har indtænkt **kommunikation/formidling**. Dvs. projekter som fra starten har gjort sig tanker om, hvordan eventen/arrangementet/værket skal deles med andre unge – gerne via alternative kommunikationskanaler.
- **Offentligt tilgængeligt**. Dvs. uanset hvad du søger til, skal du tænke ind, at projektet/eventet/værket/udgivelsen skal være offentligt tilgængeligt.¹⁵

Man kan ansøge URKRAFT puljens midler enten via et ansøgningsskema på nettet, eller via en video man lægger på nettet og linker til i ansøgningsskemaet. Muligheden for at ansøge via video er ny og uprøvet, og iværksat i ønske om at imødekomme unge, der er mere trygge ved billedmedier end skriftlige formuleringer. Puljen får kun en (1) videoansøgning, *”så det har åbenbart ikke været så interessant for målgruppen”* ifølge Engel. (Engel, mail af 17. December 2015)

Kulturstyrelsen gennemgik puljen af ansøgninger, når de blev samlet hver tirsdag kl. 12.00, for om de honorerede puljens formelle krav. Var de ikke overholdt, blev der givet et administrativt afslag. Drejede det sig om mindre fejl, blev ansøger ofte kontaktet og fik mulighed for at rette op på det, så sagen kunne behandles.

Der blev givet 50 administrative afslag, men en del af projekterne var i stand til at søge igen, som styrelsen forklarer her: *”Når vi giver adm. afslag, skyldes det ofte, at ansøger ikke har benyttet de obligatoriske skabeloner til budget og projektbeskrivelse. Når vi har givet adm. afslag, opfordrer vi derfor ofte ansøger til at søge igen.”* (Engel/Pernille T. Nielsen, mail af 18. december 2015)

Det blev oplevet som en god service af Simone Hedelund, der ansøgte puljen, og hurtigt blev kontaktet vedr. en fejl. Hun beskriver det således: *”Heldigvis var de rigtig søde og forstående inde hos URKRAFT, og så ringede de mig op og sagde, at de ville rigtig gerne have jeg udfyldte det resterende, sådan at de kunne behandle ansøgningen med det samme, da der også var en rimelig kort tidsfrist på.”* Simone Hedelund, Bilag 1, p. 2

URKRAFT puljen er et forsøg, der skal løbe i 2015. Et år er kort tid til at få puljen til at fungere, både hvad angår de interne rutiner og arbejdsgange, og i forhold til at etablere puljen eksternt: at få kommunikeret at den findes, og få unge interesseret i at ansøge.

Men flere af de unge ser puljens korte ”levetid” som noget positivt. Sylvester Badja fremhæver den frihed et eksperiment giver, og som tiltrak ham i forhold til at være med i ansøgningsudvalget: *”Det var ret fedt at den har en fastsat tidsramme på et år, der gør at vi kan eksperimentere med den her pulje. Det kan være det fucker helt op for os, og vi om to måneder ikke har nogen penge – og hvad så?”* Badja, Bilag 3, p. 14

Andreas Graham, som modtog penge, finder at den korte adgang til puljen gjorde, at de unge handlede hurtigt og ikke udskød projekter til senere: *”Et år med en pulje penge er måske for lidt, men det har også været fedt at blive skubbet ud i det. Bare at sige: nu laver jeg det projekt! Som der ikke havde været, hvis der var 5 års garanti for penge, kan man sige.”* Graham, Bilag 2, p. 9

URKRAFT puljen kommunikeres ud via en åben side på Facebook, via #URKRAFT2015 og Kulturstyrelsens hjemmeside, ligesom der trækkes på netværk og samarbejdspartnerne.

---

¹⁵ www.kulturstyrelsen.dk/tilskud-tilladelser/stamside/?tx_lftilskudsbase_pi8%5Buid%5D=137&chash=badc45ab8b9959bfa00c834fca16b8eb (22/09/15)

Ansøgningsudvalgets arbejde

Ansøgningsudvalget bestod af unge, der havde meldt sig efter opfordring fra Kulturstyrelsen eller en af URKRAFTS samarbejdspartnere, der også spillede en aktiv rolle i rekrutteringen af medlemmer til udvalget. Ambitionen er at udvalget skal have 10 medlemmer, og der tilstræbes en geografisk spredning.

Den første gruppe unge, som er med i udvalget er med til at definere puljens kriterier, og de som træder ind undervejs, på baggrund af en ansøgning til projektlederen, sættes ind i kriterierne og andre formaliteter via mail, så de er klædt på til arbejdet i udvalget.

Projektleder Engel modtager og samler ansøgningerne til URKRAFT puljen, gennemgår dem for administrative afslag, og gør ansøgningerne klar til ansøgningsudvalget, der får dem tilsendt, hvorefter de hver for sig tager stilling til hvorvidt projekterne skal have et tilsagn, et beløb, eller et afslag.

Ansøgningsudvalgets medlemmer sender deres tilbagemeldinger med en kort argumentation via et skema, som Engel derefter samler i et svar til ansøgerne. Hvis man ikke har mulighed for at svare, skal man give besked. Der gives svar til ansøgerne indenfor to uger, og får projektet tilsagn udbetales pengene også indenfor en kort tidsramme.

Ansøgningsudvalget har en lukket gruppe på Facebook, hvor de kommunikerer og kan vende ting med hinanden eller Engel. Det er også herigennem Engel har kontakt med ansøgningsudvalget, sender opfordringer eller remindere.

De unge i ansøgningsudvalget har en lidt forskellig opfattelse af hvor spændende arbejdet i udvalget var. Sylvester Badja sad med igennem hele året, mens Freja Fris sad med de sidste par måneder. Badja nævner, at han i perioder fandt behandlingen af ansøgningerne ensformig, og det kan have haft betydning for at nogle i udvalget faldt fra undervejs. *"Vi var 10-12 stykker til at starte med, og der har været frafald undervejs fordi folk ikke blev fastholdt. Nu kender jeg ikke folks eksakte grunde til det, men jeg tænker, at fordi det er relativt ensformigt det man laver. Derfor er det ikke så spændende med mindre man virkelig brænder for det."* Badja, Bilag 3, p. 14

Fris har en anden opfattelse af arbejdet i udvalget, som hun beskriver som inspirerende og motiverende for hende personligt, og har en oplevelse af at udvalget arbejdede engageret og hurtigt i behandlingen af ansøgningerne: *"Det har vægtet højt for mig, at kunne sidde i et udvalg, hvor man har kunnet mærke, at alle gerne har villet det og syntes det var spændende og ikke har tøvet med at svare. De har gidet det og kunnet efterleve det med at give hurtigt svar og konstruktivt svar. Det synes jeg var rigtig særligt."* Fris, Bilag 8, p. 54

Overordnet set giver begge ansøgningsudvalgsmedlemmer udtryk for at de har været glade for arbejdet i udvalget. Badja har været med gennem hele forløbet og har derfor oplevet udskiftningen i udvalget, ligesom behandlingen af ansøgningerne er nået at blive rutine. Fris har til gengæld oplevet arbejdet som udfordrende og interessant, og har ikke registreret den "metaltræthed" Badja giver udtryk for.

Frafaldet i ansøgningsudvalget, som Badja nævner, har ikke været overvældende: 17 unge har siddet i ansøgningsudvalget i alt, og 4 har siddet hele året. (Engel, mail af 17/12/15). Frafald i projekter med unge sker på baggrund af en række faktorer, bl.a. prioritering af tid mellem de tilbud og forpligtelser de unge har, og hvor godt man oplever sig inkluderet i projektet (Nielsen 2014, p. 78). Det er derfor sandsynligt at den udskiftning, der har været i udvalget er sket på baggrund af individuelle situationer, snarere end det har en enkelt årsag.

Evaluering – tilbagemelding fra projekterne

Når projekterne er godkendt, har fået udbetalt deres bevilling, og er afviklet, skal der laves en kort tilbagemelding til Kulturstyrelsen om hvordan projektet er forløbet, og hvad man har fået ud af det.

Projekterne skal afrapportere senest en måned efter projektets afslutning via en evalueringsskabelon på Kulturstyrelsens hjemmeside, eller via en video på max 4 minutter. Alle projekterne opfordres desuden til at supplere afrapporteringen med billeder, videoer og links på URKRAFTS åbne Facebookside. Her har alle URKRAFT projekter, samt andre interesserede, kunnet følge med i hvad og hvor der foregik noget i URKRAFT regi. Det har også været muligt at bruge #URKRAFT i formidlingen af URKRAFT projekterne.

Kvantitativ dokumentation

Ansøgningsudvalget når på de 10 måneder det fungerer at behandle 241 ansøgninger og godkender 122 – altså giver de tilsagn til omkring 50 % af ansøgningerne (Engel, mail af 18/12/2015). Tallene kan tolkes derhen, at ansøgningsudvalget har været meget kvalitetsbevidste i deres behandlinger af ansøgningerne, da de som udgangspunkt har opfyldt de formelle kriterier for tilsagn, og derfor afvises på vurderingen af deres indhold.

Kulturstyrelsen har bearbejdet data om uddelinger af midler undervejs, så der kunne dannes et overblik over hvordan pengene blev fordelt geografisk, og man på den måde kunne udlede konklusioner i forhold til hvor puljen slog igennem, og hvor der kunne sættes ind i forhold til at udbrede kendskabet. En tendens, man blev opmærksom på var, at var der givet tilsagn et sted, så man ofte flere ansøgninger efterfølgende. Det tydeliggjorde, at de unge, der fik midler fra puljen fungerede som ambassadører, og at aktiviteterne var effektive i forhold til at sprede kendskabet om URKRAFT puljen.

Man har også opstillet alle 122 projekter, der har fået tilskud i et Excel-ark, hvor de kategoriseres på forskellig måde.

- Titel på projekt
- Kommune
- Projektbeskrivelse
- Ansøgt beløb
- Fornavn
- Efternavn
- E-mailadresse
- Telefon
- Projekttype

Dette skaber både overblik og dokumenterer hvilke projekter, der har fået tildelt midler, og hvad de har haft af indhold. På baggrund af disse informationer, vil man kunne lave forskellige former for statistik, der trækker kvantitative dimensioner ud af projektet, der kan understøtte projektets succes i forhold til politikerne, der skal bevilge penge til forlængelse, nye eller lignende projekter. Benedicte Helvad, der er tidligere chefkonsulent i Kulturstyrelsen, forklarer: *"Hvor stærk den platform vil være afhænger af hvor godt man har kunnet dokumentere det her.(...) Politikere forlanger altid beviser, og derfor er der behov for at dokumentere det her, og det gør man også."* Helvad, bilag 7

Delkonklusion

I det ovenstående er ungekulturåret URKRAFT 2015 og URKRAFT puljen beskrevet. URKRAFT 2015 udspringer af *Strategi for unges møde med kunst og kultur*, og URKRAFT puljen er en del af ungekulturårets

aktiviteter. URKRAFT skal skabe fokus på unge som en selvstændig gruppe ved hjælp af aktiviteter, som unge både har været involveret i at udvikle og føre ud i livet. Unge inddraget i udviklingen af URKRAFT puljens kriterier, og står for at uddele puljens midler i ansøgningsudvalget. Beskrivelsen er baggrundsviden for analysen, der følger i det næste kapitel.

Analyse af URKRAFT puljen

URKRAFT puljen analyseres i forhold til en ungeinddragelses vinkel. Kulturstyrelsen har ønsket at inddrage unge i både udviklingen og implementeringen af URKRAFT puljen, og det er derfor interessant, hvad der har fået puljen til at skille sig ud som noget særligt, i forhold til de unges involvering.

Jeg ser på URKRAFT puljen fra et administrativt- og fra et ungeperspektiv, der igen er delt mellem et niveau der deler midler ud, og et niveau der modtager. Analysen laves på baggrund af 8 interview, samt informationer jeg har indsamlet, til URKRAFT Konferencen, på nettet og fået adgang til gennem Kulturstyrelsen. I opgavens første kapitel er metoden om kvalitative interviews og empiriindsamling beskrevet nærmere.

Analysen tager udgangspunkt i de fire forskningsspørgsmål:

- Hvordan har URKRAFT puljen fungeret for de implicerede?
- Hvad har de unge fået ud af URKRAFT puljen?
- Hvordan kan man se på/forstå URKRAFT puljen ud fra relevante teorier?
- Hvordan forholder URKRAFT puljen sig til Kulturministeriets ambitioner/indsatsområder?

Jeg samler en række underpunkter under de fire spørgsmål, som skal belyse forskellige dele af URKRAFT puljen. De tre perspektiver – voksne, udvalgsmedlemmer og projektdeltagere – trækkes frem når det synes relevant og dokumenterer med deres udsagn de forskellige påstande.

Hvordan har URKRAFT puljen fungeret?

Kulturstyrelsen har været initiativtager til URKRAFT puljen, og naturligt den, der har siddet ved bordenden med det overordnede ansvar for puljens udvikling og implementering. Styrelsens store ønske om at inddrage unge i både udvikling, forberedelser og afvikling af aktiviteter indenfor URKRAFT regi har fordret gode samarbejder med erfarne aktører på området og med de unge, der var impliceret i puljen på den ene eller anden måde.

Samarbejde omkring etableringen af URKRAFT puljen

Kulturstyrelsen har i forbindelse med URKRAFT puljen indgået nye samarbejder med eksterne parter, fx fra ungdomskulturhuset Kraftwerk, der administrerer den kommunale ungekulturpulje Snabslantens. Snabslantens administrator Marie-Louise Gandrup Hall blev inviteret til møde på Kulturstyrelsen om hvordan man kunne trække på deres erfaringer i etableringen af URKRAFT puljen.

"Jeg var rigtig, rigtig glad for (...) at de rent faktisk kontaktede os og spurgte: Hej, i sidder med noget viden og noget erfaring, har I ikke lyst til at komme ind og snakke med os.(...) Jeg synes det var vildt fedt, at vi blev spurgt om hjælp og kunne dele ud af vores viden." Gandrup Hall, Bilag 6, p. 41

Det opleves fra Kraftwerkets side, som om Kulturstyrelsen åbner op for en ny form for samarbejde, at man har et ønske om at trække praksisområdet tættere på, og bruge deres erfaringer i styrelsens aktiviteter. Gandrup Hall er interesseret i at samarbejdet fortsætter, og at det evt. kunne rumme mere videndeling, fx gennem et pulje-administrations-netværk.

Det at trække eksterne parter tættere ind og drage nytte af deres erfaringer, synes at være positivt for såvel Kulturstyrelsen som samarbejdspartnerne. Videndeling, netværk og tættere kendskab til hinandens aktiviteter er nogle af de fordele som opnås, og som kan kvalificere arbejdet med ungekultur.

Samarbejde med unge

Stine Engel har som projektleder for URKRAFT været den, der har samarbejdet omkring URKRAFT puljen med både interne og eksterne parter. Hun har stået i "frontlinjen" i samarbejdet med de unge i ansøgningsudvalget, som hun har rekrutteret til, administreret og bakket op om. Samarbejdet med unge opfatter Engel ikke som noget der adskiller sig særligt fra øvrige samarbejder:

"I virkeligheden er det jo helt basalt, for det er almindelig samarbejdsfornemmelse.(...)Vi har nogle ting vi samarbejder omkring, og det gør vi på fuldstændig lige fod med dem, eller om jeg sidder sammen med chefen for en eller anden organisation. Det er for mig fuldstændig det samme, hvis jeg skal være helt ærlig."
Stine Engel, bilag 5, p. 30

Engel samarbejder med de unge ud fra en tanke om ligeværd. Hendes ligefremme og imødekommende stil har åbnet op for et samarbejde, hvor unge, som måske først har overvejet om de talte "styrelsens sprog", har oplevet at de blev forstået og taget alvorligt. En af projektdeltagerne beskriver det således: *"Vi har ikke været bange for at ringe dem op, fordi det ikke var en autoritet vi skulle ringe op til, men det var nogle der på en eller anden måde var ligeværdige med os"* Anonym, Bilag 4., p. 23

At skabe en sådan tryghed i samarbejdet betyder meget, for hvor langt URKRAFT puljen er kommet på det år det har fungeret.

For Kulturstyrelsen har det været en del af opgaven at finde balancen i samarbejdet med de unge i ansøgningsudvalget, så der blev taget vare på de opgaver, der skulle løses, samt at de unge fik ansvar og råderum, for de dele af processen de skulle stå for. Samarbejdet med de unge i ansøgningsudvalget har ifølge Engel givet Kulturstyrelsen en bedre føling med målgruppen, og en mulighed for at have fingeren på pulsen i forhold til hvad der rører sig på ungeområdet, som er positiv for styrelsens arbejde på feltet. De unge oplever samtidig at de bliver godt klædt på til opgaven og at de får nye erfaringer.

Der står respekt om Engel og hendes arbejde med puljen, når man taler med ansøgningsudvalget, og hun fremhæves også på URKRAFT konferencen, som en enestående tovholder og samarbejdspartner. Engel har en fin fornemmelse af hvordan man får en god kontakt med unge. Den ærlige interesse hun viser, har betydning for samarbejdet mellem Kulturstyrelsen og ansøgningsudvalget, og Engel må tilskrives en stor del af æren for at det har fungeret, ved at udvise forståelse for hvornår der skulle trædes til, og hvornår man kunne trække sig tilbage.

Dette peger på den betydning enkeltpersoner og deres samarbejdsevner har for, om aktiviteter som URKRAFT puljen lykkes. Stine Engels fleksibilitet, overblik, tydelighed og imødekommenhed har sammen med en stærk faglighed holdt samarbejdet og projektet på sporet.

Bagland og administrativ support

Arbejdsfordelingen har været klar i forhold til, at Kulturstyrelsen tager sig af formalia og det administrative, og de unge står for behandlingen af ansøgningerne ud fra de valgte kriterier. Da styrelsen har det endelige ansvar for uddelingen af midler, har projektlederen taget den endelige beslutning om tilsagn eller afslag på baggrund af ansøgningsudvalgets tilbagemeldinger.

I forhold til hvem der havde "det sidste ord" mener Sylvester Badja, der sad i ansøgningsudvalget, at det kunne have været lagt i udvalget: *"Så det er lidt Stine, der har siddet med den diskuterende rolle, hvilket jeg også har kritiseret lidt på et tidspunkt, fordi jeg synes et eller andet sted at vi skulle sidde med den som udvalg, for at gøre puljen mere demokratisk."* Badja, Bilag 3, p. 11

Kulturstyrelsen har skullet være det faste bagland, der havde overblik, og var i stand til at følge op på arbejdet i puljen i forhold til procedurerne for ansøgningerne. Den administrative del af puljen har været holdt i styrelsen, og de unge synes kun at have en svag fornemmelse af hvad, der ligger af "fodarbejde" bagved. Men det har været intentionen fra styrelsens side, forklarer Engel: *"Så bagved hele puljen har der ligget nogle lidt tungere administrative procedurer end man ellers har ved sådan nogle puljer. Men den del er vi jo ansat til at tage vare på, og som de unge heldigvis ikke har skullet forholde sig så meget til."* Engel, Bilag 5, p. 29

Jeg formoder, at Kulturstyrelsen har forsøgt at skærme de unge for den administrative del af puljen, fordi de ikke skulle tage aktiv del i den, og man ikke forventede at det havde deres interesse. Det har været gjort så godt, at de unge ikke har fornemmelse af, hvad det har trukket af ressourcer på Kulturstyrelsen. Jeg er ikke nødvendigvis enig i at den del skal være "usynlig". Bevidsthed om den del af puljen kunne have nuanceret ansøgningsmedlemmernes forståelse for URKRAFT pulje projektet som helhed, og givet indblik i hvor meget service de fik fra projektlederen.

Nye medier

En af de nye metoder man har taget i brug i samarbejdet med de unge, er en udbredt brug af sociale medier. Engel bruger Facebook og mails som primære kontakt kanaler, for at imødekomme de unges kommunikationsmønstre, og lette kommunikationen mellem ung og Styrelsen.

Hun har formået at holde en meget hurtig svar-tid på facebook siden, hvilket har betydning for at de unge kan komme videre i deres processer omkring behandling af ansøgninger til puljen. *"Jeg sidder også løbende og arbejder på Facebook, så det er bare en del af det. (...) Arbejde og fritid flyder mere sammen for de unge end den gør for ældre generationer, og jeg er måske lidt midt i mellem, så jeg kan godt håndtere, at jeg engang imellem chatter med dem derhjemme fra om aftenen."* Engel, bilag 5, p. 30

De unge færdes hjemmevant på de sociale medier, og at man har brugt Facebook har styrket kommunikationen mellem URKRAFT og potentielle unge projektmagere. Andreas Graham, der har modtaget midler, trækker URKRAFT puljens updates på Facebook frem som en motiverende faktor for at søge puljen: *"Så det tror jeg faktisk har betydet rigtig meget, at de brugte energi på at skrive opdateringer på Facebook tit, og der er billeder og videoer. Påmindelsen om at der findes en pulje er helt vild god og at de har skrevet: nu har vi støttet det her i Holstebro og det er vildt fedt. Har du et projekt så søg her!"* Graham, Bilag 2, p. 8

Engel har forstået at finde en tone, fx på Facebook og i mails, der møder de unge, uden at virke påtaget. Hun har evnet at holde en balance mellem at være embedsmand og holde styr på formalia og at imødekomme behovet for en mere uformel/ligefrem tone og hurtigere responstid i forhold til kommunikationen med de unge.

Den meget åbne måde at samarbejde på, bl.a. med inddragelse af medieplatforme, kan dog også overraske og måske virke grænseoverskridende af og til. Jeg oplever en lidt forlegen Stine Engel, blive præsenteret af de unge med et foto, som de har hentet på hendes private Facebook profil, på den afsluttende konference for URKRAFT. Den skelnen vi som voksne professionelle har mellem arbejde og fritid, har de unge ikke i samme grad. De tænker derfor ikke over sammenblandingen af "Stine, der arbejder" og "Stine, der har fri", og det skal man kunne rumme som projektleder!

Ansøgning via nettet

URKRAFT puljens "straks-element", hvor ansøgningstiden er skåret ned i forhold til andre puljer, er noget af det der har betydning for de unge. Brugen af en simpel ansøgningsformular på nettet er en af grundene til, at URKRAFT puljen kan have en relativ kort behandlingstid.

Det har betydning, at selve ansøgningen er nem at gå til, ligesom at tidsperspektivet er essentielt. De unge jeg har talt med, har alle påpeget den korte tidsfrist som særlig positivt for unge: *"Det er superfedt at det ikke er så bureaukratisk. At man ikke skal gennem lange processer. At man har et projekt som er relevant nu og her, og at man faktisk også kan føre den ud i livet nu og her."* Fris, Bilag 8, p. 55

Et andet af de projekter, der har fået penge af URKRAFT puljen fremhæver, at den korte behandlingstid både giver bedre muligheder for at nå flere aktiviteter, ligesom det understøtter at projektet bliver udviklet og afviklet mens det er aktuelt/interessant: *"Det har enorm betydning for hvor meget man kan nå i løbet af et år, simpelthen. Så, ja, det er en meget god ting."* Anonym, Bilag 4, p. 22

Hvorfor det har særlig stor betydning for unge sætter medlem af ansøgningsudvalget Freja Fris ord på således: *"At man faktisk kan gøre det lige nu og her, tror jeg er ekstremt vigtigt for unge, især fordi man har virkelig meget energi og virkelig meget lyst til at lave alle mulige ting, så det er rigtig vigtig at man kan føre det ud i livet hurtigt før man måske bliver distraheret af et eller andet - eller at man ikke når at miste gejsten for et projekt."* Fris, Bilag 8, p. 55

Den nemme ansøgningsprocedure har været en gevinst for de unge ansøgere, der hurtigt mister tålmodigheden med bureaukrati og lange tidsfrister. De mange skift der er i unges tilværelse, fx i forhold til uddannelse og bolig, giver dem en kortere planlægningshorisont, og vil man have puljer decideres rettet mod unge og deres kulturelle aktiviteter, synes det som en nødvendighed at tage det aspekt alvorligt, og arbejde med nemme procedurer og hurtige svartider.

Landsdækkende ansøgningsudvalg

Kulturstyrelsen havde ambitioner om at URKRAFT puljen skulle nå ud til hele landet, og at ansøgningsudvalget også skulle repræsentere forskellige egne af Danmark. Dette for at udbrede kendskabet til puljen bedst muligt, og dække hele landet i forhold til lokalkendskab. Der blev som tidligere nævnt afholdt møder og workshops på Kulturstyrelsen i Købehavn, hvor de unge mødtes.

Sylvester Badja, der sad med i ansøgningsudvalget kunne dog godt have ønsket sig en social side af arbejdet i udvalget: *"Noget vi også har manglet har været det der med at få lov til at drikke en øl sammen. Det har man savnet lidt."* Badja, Bilag 3., p. 15. Badjas ønske om social omgang i ansøgningsudvalget er forståeligt. At mødes i uformelle sammenhænge kunne være givende for udvalgsmedlemmerne, der ville kunne udveksle erfaringer og udbygge netværk. Rent praktisk synes det dog svært at facilitere, ud over hvad Kulturstyrelsen har gjort ved at indbyde til workshops med efterfølgende socialt arrangement.

At have unge med en bred geografisk spredning i ansøgningsudvalget, synes som en god ide ud fra ønsket om at få puljen bredt ud. De unge fra ansøgningsudvalget har virket som ambassadører, og gjort deres netværk opmærksom på at den fandtes. Måden ansøgningsudvalgets arbejde har været lagt an på, med behandling og votering over nettet, har understøttet den geografiske spredning af udvalgsmedlemmerne. Et system til behandling af ansøgningerne med mulighed for intern diskussion i udvalget, kunne være en måde at fremme samarbejdet på og det indbyrdes kendskab til hinanden i ansøgningsudvalget.

Rådgivning

URKRAFT puljen har ikke som en del af sit opdrag at yde rådgivning til projekterne. Når pengene er tildelt skal projektet selv sørge for at det bliver realiseret.

Marie-Louise Gandrup Hall fra Krafverket, mener der har manglet mulighed for vejledning som projekterne skred frem, da de ofte må justeres hen ad vejen. Hun fortæller, at unge har brugt hende som rådgiver, og at det fungerede, når det var generelle spørgsmål. Andre spørgsmål fandt hun var ude over hendes ansvarsområde, og at en dialog med URKRAFT puljen var nødvendig. Gandrup Hall mener, at manglende rådgivning kan have indvirkning på hvor mange projekter, der gennemføres: *"Hvis ikke der havde været rådgivning hos nogen af os, så kan man stille spørgsmålstegn ved hvor gode projekter man havde stået med i sidste ende. Det ene følger det andet."* Gandrup Hall, Bilag 6, p. 37

Også Freja Fris fra ansøgningsudvalget er opmærksom på at en vejledende funktion kunne have højnet URKRAFT puljen: *"Jeg synes det var nogle konstruktive svar som ansøgningsudvalget og Stine kunne give tilbage til ansøgerne, men jeg tror også, at hvis der havde siddet en eller to mere bag puljen, og været med til at administrere, så tror jeg vi kunne have givet dem nogle meget mere uddybende svar, og fortalt dem hvor de kunne gå hen for projektvejledning, hvilke puljer de evt. også kunne søge."* Freja Fris, Bilag 8, p. 55

Det store administrative pres, der har ligget på Kulturstyrelsen, har ikke levnet mulighed for at indskrive rådgivning af projekterne i URKRAFT puljens opgaver. Det har dog hele tiden været muligt at henvende sig til styrelsen med tvivlsspørgsmål omkring bevillingerne. Alligevel kunne det være hensigtsmæssigt, at der kunne henvises til vejledning, der kan hjælpe projekterne i processen fra formuleret til udført. Desværre er det langt fra alle steder i landet, man har den type ressourcer at sætte ind med, og det vil derfor blive vanskeligt at henvise til et lokalt tilbud i alle tilfælde.

Hvad har de unge fået med?

Projektleder Stine Engel har i vores samtaler udtrykt ønske om, at vide mere om hvad de unge på et mere individuelt niveau har fået ud af at være en del af URKRAFT puljen. En af de ting der kommer op ofte i interviewene med modtagerne er den anerkendelse man oplever en bevilling giver.

Anerkendelse

De unge, der har modtaget midler fra URKRAFT puljen, har oplevet at få anerkendelse gennem tildelingen af penge fra "det etablerede", her i form af Kulturstyrelsen. Det giver virketrangen et boost og selvtilliden vokser, og det beskrives som en glæde der holder i lang tid ifølge Andreas Graham: *"Der er det skulderklap som følger med de penge, for det er en tillid man får.(...), så betyder det at man har tænkt nogle fede tanker, og det giver helt vildt meget når man så står i det, og udfører det, og bagefter."* Graham, Bilag 2., p. 8

Den økonomiske støtte åbner også døre i forhold til nye kontakter og samarbejdspartnere, der ser opmærksomheden fra Kulturstyrelsen som noget positivt. Det har Simone Hedelund oplevet: *"Det eneste jeg kan sige, det er, at når vi nævner, at vi har fået støtte fra URKRAFT, så bliver folk begejstrede.(...) De synes jo det er fantastisk at vi har fået noget fondsstøtte, fordi det giver os en eller anden form for blåstempling af projektet."* Hedelund, Bilag 1, p. 4

Det smitter af på "mindsettet", der får lov til at blive lidt mere ambitiøst i det anonyme projekt: *"Vi har vel også lært, at vi gerne må tænke store tanker. (...) Så vi har også turdet udvikle det og tænke større. Det tror jeg er en vigtig erfaring."* Anonym, Bilag 4, p. 24

Inddragelsen af unge i ansøgningsudvalgs-arbejdet har også effekt i forhold til hvordan pengene modtages af ansøgerne. Det opleves som en særlig anerkendelse at få støtten tildelt af nogle i samme aldersklasse: *"Jeg vil sige, at det vægter meget, meget højere at det er en "af unge til unge" pulje. Det er en meget federe måde at modtage det på, fordi det er nogle som er på ens egen alder, og nogle som giver en lyst til at skabe mere, fordi de anerkender det man har lavet."* Graham, Bilag 2, p. 9

URKRAFT puljen generer altså anerkendelse på flere planer, dels får man som modtager et skulderklap fra Kulturministeriet, og implicit i den formelle anerkendelse ligger en ros fra andre unge i form af godkendelsen fra ansøgningsudvalget. De unge påskønner den anerkendelse bevillingen giver dem, og oplever sig set og hørt på forvaltningsniveau.

Netværk

Unge, både i ansøgningsudvalget og projektdeltagere giver udtryk for, at de har fået udvidet deres netværk ved at være en del af URKRAFT puljen. Freja Fris fra ansøgningsudvalget har oplevet at få udvidet sit professionelle netværk, og tænker hun vil holde kontakt og samarbejde videre med andre fra udvalget: *"jeg føler, at jeg har fået et udvidet netværk med nogle folk der virkelig brænder for kultur, og som godt vil gøre en forskel. Det er ret fedt."* Fris, Bilag 8, p. 56

Også projektdeltagerne har oplevet at deres netværk blev større via projekterne, som kan lede til nye initiativer og samarbejder. Andreas Graham fortæller: *"Så projekt-netværks-mæssig har det givet mig virkelig meget. Virkelig meget erfaring. Og mennesker som jeg ved jeg kommer til at trække på senere hen."* Graham, Bilag 2, p. 8

Projektdeltagerne, der får midler fra URKRAFT puljen, er meget engagerede i deres specifikke interesseområde. Det skinner igennem i ansøgningerne, at de brænder for det de laver og er optaget af at beskæftige sig med deres kulturinteresse, og at formidle den til andre unge. Det er også Stine Engels erfaring: *"Det der er mest kendetegnende ved dem er, at de har et drive. De har noget de brænder for."* Engel, Bilag 5, p. 34

Bagsiden af det store engagement er måske en manglende interesse for andres projekter og interessefelter? De unge jeg har talt med har alle givet udtryk for, at de oplevede sig som en del af URKRAFT, men har ikke opsøgt andre URKRAFT projekter i nævneværdig grad. Simone Hedelund forklarer det således: *"I selve forholdet til URKRAFT, har det for os været mere interessant (...), hvad deres kommentarer har været til os. (...) Der har måske ikke været lige så stor interesse for hvad andre deltagere har lavet."* Hedelund, Bilag 1, p. 4

For modtagere af penge fra URKRAFT puljen har puljens geografiske spredning bidraget med følelsen af at være en del af et stort projekt, der spændte over både geografiske afstande og mange genrer. Andreas Graham forklarer det således: *"Projekter, hvor man får penge fra kommunerne er ligesom lidt mere lukkede, hvor her er det en del af noget meget større, fordi i samme omgang jeg fik penge, var der måske også nogle oppe i Skagen der fik penge, og det er ret vildt!"* Graham, Bilag 2, p. 7

Graham italesætter Johannes Andersens tanker om det handlingsorienterede individ, der tager udgangspunkt i sig selv, og det man selv interesserer sig for, men som handler ind i et fællesskab, et netværk af andre, som man gør noget sammen med. På den baggrund kan det hævdes, at URKRAFT har virket som et samlende fællesskab, der kunne rumme aktive og selvorganiserende unge, *"der sammen med andre går deres egne veje"*, og på den måde har forstået og understøttet de unges position mellem individ og netværk, hvad der har gjort det attraktivt at være en del af. (Andersen 2008, p. 36)

At være en del af URKRAFT gennem et ungekulturprojekt åbner op for mange muligheder for erfaringer og dannelse af nye netværk. Ikke overraskende får projektdeltagerne via projekterfaringerne åbnet op for at se sig selv som en del af noget større – også rent geografisk. Men selv om de unge oplever sig som en del af et hele, er det deres egen del, det de brænder for, som de forstår det samlede projekt ud fra. De unge oplever at have fået udvidet deres netværk, nogle primært det virtuelle, men andre også et operativt netværk de indgår aktive samarbejder med.

URKRAFT og inddragelsesteori

Som det er fremgik af kortlægningen af det ungekulturpolitiske område, har synet på unge ændret sig de seneste fem år. Da unge blev godkendt som ny målgruppe oplevedes de svære at formidle til, men, som Kulturstyrelsen erfarede, har unge et stort ønske om at have indflydelse og om at påtage sig ansvar for aktiviteter og arrangementer.

Stine Engel, projektleder, fremhæver ligeværd som nøglen til succes i Kulturministeriets måde at se på unge og samarbejde med unge: *"Et ungesyn, som tager udgangspunkt i det her med ligeværd. (...) Det er det jeg synes vi har arbejdet med, at være i øjenhøjde med dem, og tage det alvorligt de kan byde ind med."* Engel, Bilag 5, p. 33. Styrelsen ønsker, at samarbejde med de unge kulturaktører i respekt for det de kan og vil, og har derfor haft med i deres overvejelser, i hvilke dele af puljen det gav mening at inddrage de unge.

Ungeinddragelse

Som det fremgår, har der været unge involveret på forskellige tidspunkter hele vejen gennem processen med URKRAFT puljen. Inddragelsen er sket på Kulturstyrelsens foranledning, på baggrund af et ønske om at inddrage unge mere end man tidligere har gjort. Man har valgt at have unge med i strategiarbejdet og i arbejdet med at etablere og drive puljen.

Puljen blev oprettet bl.a. på opfordring af unge, der sad med i udviklingen af de tre strategier "Det begynder med børn og unge". Rammerne for puljen blev udviklet i Kulturministeriet med inddragelse af samarbejdspartnere fra ungepuljen Snabslanten, og bolden blev givet videre til de unge i den workshop, hvor de skulle udforme kriterierne for puljen. Herefter har styrelsen udformet ansøgnings-, tilbagemeldings- og evalueringsskemaer, og oprettet forum for tilbagemeldinger.

Styrelsen har søgt at tilpasse skemaer mv. til de unges udmeldinger, så fx ansøgningskemaet til URKRAFT puljen er bygget op omkring de kriterier, som de unge har opstillet. Engel forklarer: *"vi har udviklet det på baggrund af det som vi har aftalt på det første udviklingsmøde. (...) Så på den måde har vi forsøgt at være tro mod at de reelt har ejerskab til puljen og til indholdet."* Engel, Bilag 5, p. 29

Deltagelsestrappen

Skal man forsøge at placere ungeinddragelsen gennem processen på deltagelsestrappen, viser det sig at det spænder vidt.

Jeg vurderer at de møder der har været holdt i forhold til udviklingen af strategien, har været et sted mellem trin to og tre, hvor de unge indgår i en for dem uforpligtende dialog (trin 2), og at unge er med til at udvikle og fremsætte forslag i samarbejde med voksne (trin 3). De unge har været hørt om deres ønsker og præferencer, men sandsynligvis ikke kunnet bestemme de overordnede rammer, eller været involveret i at træffe de endelige beslutninger.

Når det kommer til workshoppen, hvor kriterierne for puljen udvikles, vil jeg placere den på trin 4, hvor *"unge vælger opgaver og løsninger indenfor aftalte rammer og med voksne som med- og modspillere."* (Agerschou 2009, p. 25), ligesom jeg også tænker arbejdet i ansøgningsudvalget, kommer ind

på samme trin som selvbestemmende. Begge steder arbejder unge indenfor rammer som er sat, helt eller delvist, af Kulturstyrelsen, men hvor de kan arbejde selvstændigt og påtager sig ansvar.

Ser man på projekterne, som URKRAFT puljen ønsker at støtte befinder de sig givetvis ofte på trin 5, hvor unge er både selvbestemmende og udførende. Her skal de unge selv komme med ideen, stå for udførelsen, og gerne skaffe de økonomiske midler, hvad der er realiteten i størstedelen af URKRAFT projekterne.

På den led spænder URKRAFT puljen over stort set hele deltagelsestrappen, og imødekommer derved ønsket om deltagelse fra unge på en række måder.

Kultur for, med og af

På samme måde som man kan sætte URKRAFT puljens proces ind på de forskellige trin på deltagelsestrappen, kan man se på puljen og dens projekter i forhold til teorien om kultur for, med eller af - i dette tilfælde - unge.

Puljens formål er at støtte en bred vifte af kulturprojekter der involverer unge: *"Denne pulje er til kunst-, kultur og demokratiprojekter for, med og af unge gennem 2015."*¹⁶ Kender man Mouritsens definitioner for de tre kulturtyper synes "for" at være malplaceret i denne forbindelse: URKRAFT puljen bevilger ikke midler til voksne, der vil producere kultur for unge! Det fremgår tydeligt af informationerne om puljen, at den er målrettet unge, som ønsker at lave kulturprojekter. URKRAFT puljen støtter derfor kultur med og af unge.

URKRAFT puljen understøtter i høj grad unges egne initiativer og projekter, der bliver til på baggrund af unges egne ideer og i samarbejde med andre unge. Det er puljens grundtanke, at unge selv skal udvikle og afvikle kulturprojekter, der giver mening for dem og andre unge, og at puljen hjælper med til at projekterne bliver realiseret. Hvor man indenfor børnekulturfeltet ser *kultur af børn* som arenaer børn omformer eller frembringer (Mouritsen 2006, p.12), mener jeg også at man kan sige, at disse kulturprojekter er arenaer, som de unge frembringer, og hvori de kan udfolde sig som kulturaktører.

Den støtter også projekter, der har voksne tilknyttet som samarbejdspartnere eller støtte, men hvor ideen og initiativet ligger hos de unge. De 122 projekter, der fik bevilget tilskud fra URKRAFT puljen, er ofte aktiviteter unge har forberedt for andre unge, og som der ofte er lejlighed for at deltage aktivt i. Det har fx været festivaler, demonstrationer, rollespil, sport, eller det er udstillinger, koncerter eller film, der er lavet og fremført af unge, som præsenteres i projekterne.

Mouritsen beskriver at "Hensigten med disse (projekter med børn, red) er at åbne udtryksmedier for børn og at etablere rum for dem som kulturaktører." (Mouritsen 2006, p. 11). Jeg tænker det passer med Kulturstyrelsens ønsker og ambitioner for URKRAFT puljen, at projekterne skal åbne udtryksmuligheder og rum for de unge som kulturaktører nu og fremefter.

Kulturministeriets indsatsområder – fokus på unge som særskilt gruppe

Strategi for unges møde med kunst og kultur stiller fire indsatsområder op, der skal sikre rammerne at alle unge møder kunst og kultur og får mulighed for selv at skabe kulturelle aktiviteter. URKRAFT puljen er en aktivitet under indsatsområdet, der skal styrke fokus på unge som særskilt gruppe, og skal sætte ekstra fokus på unges egne kulturprojekter og kulturelle fælleskaber.

---

¹⁶ [www.kulturstyrelsen.dk/tilskud-tilladelser/stamside/?tx_lftilskudsbase_pi8%5Buid%5D=137&chash=badc45ab8b9959bfa00c834fca16b8eb\(22/09/15\)](http://www.kulturstyrelsen.dk/tilskud-tilladelser/stamside/?tx_lftilskudsbase_pi8%5Buid%5D=137&chash=badc45ab8b9959bfa00c834fca16b8eb(22/09/15))

Prioriteringer

122 forskellige projekter indenfor et bredt felt af genrer fik tildelt midler. Medborgerskab, musik, sport, kunst, historie, film, dans, demokrati og teater, litteratur og festivaler, er nogle af de områder, der har fået bevillinger fra puljen. De lave bevillinger på maksimalt 10.000 kr., gjorde det muligt at støtte et meget stort antal aktiviteter og på den vis sat fokus på unge og unges egne kulturprojekter.

Økonomien i URKRAFT puljen begrænsede sig ikke alene til beløbet der var afsat til bevillinger. Kulturstyrelsen har, som en del af sin drift, stået for administrationen af puljen. Da URKRAFT puljen har en kort behandlingstid, har det krævet en stor indsats fra Kulturstyrelsens side. Den korte svartid gjorde, at projektlederen hver uge oprettede, afsluttede og udbetalte i sager fra URKRAFT puljen, ligesom hun holdt kontakt med ansøgningsudvalget og havde "opsyn" med om de unge fik meldt tilbage, så URKRAFT puljen har trukket store vekslers på projektlederens tid.

Men Stine Engel mener, at det er tiden og pengene værd i forhold til den ungekultur, der kommer ud af ungekulturåret og puljens midler, og i høj grad hvor mange unger der kommer i kontakt med den:

"Hvis man kigger på hvad man reelt har fået af output på det, så er det eddersparkende meget ungekultur man har fået for de penge.(...)Og der er rigtig mange der har været involveret, for en ting er ansøgerne og ansøgningsgruppen, men så er der dem, der har oplevet det, og så kommer der noget omkring hele deres netværk, som også får en eller anden form for berøring med det." Engel, Bilag 5, p. 33

Tidligere chefkonsulent fra Kulturstyrelsen Benedicte Helvad er også opmærksom på hvad det "koster", og støtter at man finder de nødvendige ressourcer til at løse opgaven:

"Jeg vil sige, selvom det har været sådan en stor arbejdsbyrde, så er det den rigtige vej at gå. Så må man finde ud af at prioritere det område godt nok til at man kan give de medarbejdere, der skal bære det igennem, ordentlige arbejdsforhold. Fordi det, at der er så kort tid, og det, at de unge selv er med, det er meget vigtigt." Helvad, bilag 7, p. 47

Nytænkning

Mange af de der har været involveret i URKRAFT puljen, roser den for viljen til nytænkning og modet til at gribe tingene anderledes an end man plejer, fx Marie-Louise Gandrup Hall fra Krafverket: *"Men det er jo også nyt, og det er et kæmpe skridt for Kulturstyrelsen at inddrage unge og give penge med den risikovillighed. Jeg tager hatten af for det! Jeg synes det er så sejt, og håber der kommer mere af det på en eller anden måde i fremtiden." Gandrup Hall, Bilag 6, p. 38*

At URKRAFT puljen dækkede nationalt, gav unge i alle egne mulighed for at søge midler til kulturprojekter. Freja Fris, der sad i ansøgningsudvalget, fremhæver, at der ikke er lige adgang til midler for unge i Danmark, og at URKRAFT puljen muliggjorde at unge, der var bosat steder, som ikke har afsat frie midler til ungekultur fik adgang til projektmidler: *"det særlige er, at den dækker hele Danmark. Det synes jeg var rigtig fedt!(...)At man kunne give en stemme til unge, der normalt måske ikke bliver hørt." Fris, Bilag 8, p. 54*

Marie-Louise Gandrup Hall er ikke lige så begejstret for, at puljen dækker hele landet. Hun mener lokale puljer er mere effektive: *"Jeg ved ikke om jeg tror på de nationale puljer, men jeg tror på at man vil kunne lave noget lignende ude i kommunerne (...)." Gandrup Hall, Bilag 6, p. 38*

Hun påpeger at ungekultur kan være meget forskelligt, alt efter om man kommer fra København eller Vestjylland, og at man i den måde man taler og skriver om ungekulturen henvender sig til en bestemt type unge, der fx forstår hvad "projekt" betyder i en ungdomskulturel kontekst. Gandrup Halls observation om

unges opfattelse af ungekultur og hvad det er for dem, retter opmærksomheden på hvordan man formidler aktiviteter til unge, og på om den retorik man anvender favoriserer et bestemt segment.

Ved at sætte et relativt lille beløb på 900.000 kr. i en ungepulje, er det lykkedes at få et stort antal projekter realiseret, og ad den vej skabt ekstra fokus på unges egne kulturprojekter – både i forhold til dem selv, deres netværk og deres lokalområde. Puljen var mulig at søge for unge fra hele Danmark, hvad der har åbnet op for projekter i egne af landet, hvor der ikke findes lokale ungepuljer at søge. At puljen i praksis ikke kom til at modtage ansøgninger eller bevilge penge til en række yderområder i Jylland og Sjælland, kan måske tildel forklares med Gandrup Halls påpegning af geografiske forskelle i opfattelsen af projektkultur, men er også udslag af en række andre faktorer jeg ikke kommer ind på her.

Delkonklusion

Kulturstyrelsen ønsker fokus på unge som en særskilt gruppe og er villig til at prøve nye ting og tiltag af, i bestræbelserne på at se og forstå netop unges kulturelle behov. Det giver sig udslag på flere niveauer i URKRAFT puljen, hvor man, for at få de unges bud på hvorfor de er en særlig og selvstændig gruppe, inviterer dem ind i det forsøg URKRAFT puljen er.

URKRAFT puljen har engageret en række unge i ansøgningsudvalget, og langt flere i URKRAFT projekterne, og de har hver især gjort sig erfaringer på baggrund af deres deltagelse. Anerkendelse og netværk har bl.a. været en gevinst, som har betydning både nu og her, men også på sigt i fremtidige kulturelle aktiviteter.

URKRAFT puljen set gennem teorier om inddragelse tydeliggør, at projektet fra sin opstart har inddraget unge på forskellige niveauer, og at den har haft sit klare fokus på kultur lavet af unge.

URKRAFT puljen har ved sine mange aktiviteter og de nye erfaringer man har gjort sig med realiseringen af en ungepulje, sat fokus på unge som en selvstændig gruppe, og dermed indfriet Kulturstyrelsens ambitioner og mål med puljen.

KONKLUSION

Mit mål med denne opgave har været at kortlægge den udvikling der har fundet sted indenfor det ungekulturpolitiske området de sidste fem år – fra 2010 til 2015, samt at analysere URKRAFT puljen som et eksempel på en ungekulturpolitisk aktivitet affødt af denne udvikling.

For at opfylde målsætningen, har jeg lavet et historisk rids på baggrund af en lang række udgivelser, og ad den vej kunnet påpege hvordan synet på og tilgangen til unge forandrer sig: fra at de opleves svært tilgængelige, til at opfatte dem som kulturelle aktører og samarbejdspartnere. Til analysen af URKRAFT puljen har jeg suppleret Kulturstyrelsens kvantitative dokumentation med empiri indsamlet hos informanter i og omkring URKRAFT puljen, og har særligt blikket rettet mod inddragelsen af unge.

Ansættelsen af en ungekonsulent i 2010 betyder et kontinuerligt arbejde på ungekulturområdet, hvad der højner viden og indsats på området, og dette fokus er med til at drive udviklingen af inddragelse på ungeområdet frem over de næste år. Udviklingen fordrer nye typer af aktiviteter på ungekulturområdet, og i 2014 formuleres den første strategi for unges kunstneriske udfoldelse og inddragelse i kunst og kultur. Den formulerer fire indsatsområder med tilhørende initiativer til implementering af ambitionerne.

I strategien ser man nye former for projekter beskrevet, som ikke før er set på styrelsesniveau, herunder URKRAFT puljen. Det vidner om en styrelse, der med baggrund i de indsamlede erfaringer, sin viden på området, og bakket op af en stærk og interesseret minister, har mod til at give slip på magt og ansvar, og at tænke nyt i forhold til traditioner og interne arbejdsgange.

Synet på unge som aktører der præger deres liv og hverdag, danner baggrund for lanceringen af ungekulturåret URKRAFT 2015, der skal sætte fokus på unge som en særskilt gruppe med egne kulturprojekter og -fællesskaber. Til at støtte op om uformelle og selvorganiserede aktiviteter laves en etårig pulje, der relativt hurtigt og u-bureaukratisk kan udbetale små beløb til unge. Midlerne i puljen tildeles af et ansøgningsudvalg, der består af unge mennesker, der bedømmer de indkomne ansøgninger efter kriterier udviklet af unge.

Jeg har i min analyse påvist, at URKRAFT puljen har inddraget unge gennem hele processen fra udvikling til de faktiske vurderinger af ansøgninger, og har givet unge mulighed for at deltage på en række niveauer. Teorierne om deltagelsestrappen og kultur for, med og af, er med til at fortælle noget om hvor URKRAFT puljen befinder sig i forhold til inddragelse og involvering af unge. Sættes URKRAFT puljens proces ind på deltagelsestrappen viser det sig, at der har været mulighed for at deltage på flere niveauer igennem projektet. Dele af processen er holdt i styrelsens regi, men der er åbnet op for deltagelse og indflydelse på en række områder, som ikke er set før, og ambitionen om inddragelse er dermed indfriet i et bredt spektrum. Puljens mål med at støtte projekter for, med og af unge, viser sig ikke at stemme overens med puljens øvrige definition. Puljen har i praksis fokus på kultur med og af unge, og det er også sådan den har virket ud i ungekulturfeltet.

URKRAFT puljen har fungeret på de betingelser den har haft. Det administrative arbejde med puljen har været krævende for projektlederen, og muligvis ikke realistisk at videreføre i den form, men belønningen har været de mange erfaringer, det tætte samarbejde med målgruppen, og den store mængde ungekultur, der er resultatet af investeringen.

Som det fremgår af opgaven har man fra Kulturstyrelsens side været opmærksom på balancegangen mellem at tage og give ansvar i de forskellige processer og dele af URKRAFT pulje projektet. Projektet er Kulturstyrelsens initiativ og ansvar, og som sådan har styrelsen en klar interesse i at det gennemføres med succes, ligesom det er af betydning, at det medvirker til at indsamle yderligere erfaringer på området.

Projektleder Stine Engel har været garant for at både styrelsens og de unges interesser blev tilgodeset. Engel tror på unges kompetencer og engagement, og har mod til at give plads og stadig stille krav.

Jeg har påvist, at unge gennem satsninger som URKRAFT puljen får lejlighed til at udleve deres engagement og interesse i kulturprojekter, ligesom de får erfaringer, der kan understøtte deres videre aktiviteter indenfor kultur og demokrati området. Jeg har oplevet et tydeligt engagement i de URKRAFT projekter jeg har været i kontakt med, ligesom jeg er nået frem til at bevillingen fra URKRAFT puljen har betydet en værdsat anerkendelse og et udvidet netværk for mange af de unge.

Opgaven konkluderer, at samarbejde og inddragelse af unge i kulturprojekter som er målrettet dem, ikke alene er en god ide, men måske en forudsætning for at det vil lykkes. *"Det er så nemt at sidde og snakke om de unge, men hvis man ikke rent faktisk giver dem ordet, kan man jo umuligt vide hvordan de tænker og hvordan de handler."* siger Freja Fris, der sad i ansøgningsudvalget, og opsummerer bevægelsen i ungekulturpolitikken: fra ungdommen som en distanceret målgruppe, til en samarbejdspartner, man har en stærk interesse i kommer til orde og kvalificerer aktiviteterne i samarbejde med de offentlige myndigheder (Fris, Bilag 8, p. 57).

URKRAFT puljen har været et intenst forløb for de involverede, der har været et stort arbejdspress på både projektleder og ansøgningsudvalget, men de erfaringer med ungeinddragelse og de mange aktiviteter URKRAFT har affødt imødekommer dels Kulturstyrelsens ambitioner, men sikrer også et fundament at bygge videre på i udviklingen af ungekulturpolitikken fremefter.

LITTERATURLISTE

- Agerschou, T., m. fl.: *Nye unge – ny ungepolitik. Strategier for ungeindsatser*. Børne- og Kulturchefforeningen 2009.
- Andersen, Johannes: Mellem individ og netværk. In: *Ungdomsforskning: Begreber om den nye ungdomsgeneration*, Cefu 2008.
- Befring, Edvard: *Kvantitativ metode*. De nasjonale forskningsetiske komiteene 25 år 2015.
- BKN: *Børnekultur i udvikling*. Børnekulturens Netværk 2008
- BKN: *Handlingsplan for Børnekulturens Netværk 2004-2005 (Formidlingens Kunst – et fælles ansvar for børn og kultur)*, Børnekulturens Netværk 2004
- BKN: *Handlingsplan 2010*. Børnekulturens Netværk 2010 (1)
- BKN: *Handlingsplan 2012*. Børnekulturens Netværk 2012 (1)
- BKN: *Statusrapport 2008*. Børnekulturens Netværk 2009
- BKN: *Statusrapport 2009*. Børnekulturens Netværk 2010 (2)
- BKN: *Statusrapport 2010*. Børnekulturens Netværk 2011
- BKN: *Statusrapport 2011*. Børnekulturens Netværk 2012 (2)
- Engel, Stine: *Ungekultur i nye rammer*. Børnekulturens Netværk, 2010
- Engel, Stine: *Unge kreativitet som drivkraft for kulturinstitutioner*. Kulturministeriet 2013
- Justesen, Lise og Nanna Mik-Meyer: *Kvantitative metoder i organisations- og ledelsesstudier*. Hans Rietzels Forlag 2010
- KUM: *Kultur for alle – kultur i hele landet*. Kulturministeriet 2009
- KUM: *Strategi for unges møde med kunst og kultur*. Kulturministeriet 2014
- Kvale, Steiner og Svend Brinkmann: *Interview*. Hans Rietzels Forlag 2009
- Mouritsen, Flemming: *Legekultur*. Syddansk Universitetsforlag 2006
- Nielsen, Louise Yung og Niels Ulrik Sørensen: *Unge i kunst- og kulturprojekter*. Kulturstyrelsen 2014
- Sand, Anne-Lene: Forelæsning på MBU efterår 2015: *Ungdomsforskning – metodiske og teoretiske tendenser*, Institut for Kulturvidenskab, SDU, 2015)
- Simonsen, Birgitte: *Hvad snakker vi om når vi siger ungdom?* XX 2003
- Wulff, Helena: *Introducing youth culture in its own right: the state of the art and new possibilities*. Routledge 1995

Bilag - print

1. Interview Simone Hedelund
2. Interview Andreas Graham
3. Interview Sylvester Badja
4. Interview Anonymt projekt
5. Interview Stine Engel
6. Interview Marie-Louise Gandrup Hall
7. Interview Benedicte Helvad
8. Interview Freja Fris
9. Eksempel på Interviewguide
10. Eksempel på Interviewaftale

Bilag - USB

- Lydfil Simone Hedelund
- Lydfil Andreas Graham
- Lydfil Sylvester Badja
- Lydfil Stine Engel
- Lydfil Marie-Louise Gandrup Hall
- Lydfil Benedicte Helvad
- Lydfil Freja Fris

Lydfil udeladt for Anonymt projekt af hensyntagen til at bevare anonymiteten.